

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BROJ 332 — GOD. VIII.

ŠIBENIK, 21. SIJEČNJA 1959.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

Jedno ime veže narode

Jedan je naš radnik, koji ne zna ni jedan strani jezik, imao prilike da našim brodom proputuje Srednjim Istokom.

Najprije na Cipru, zatim u Siriji, Libanu i Egiptu i na povratku u Grčkoj, naš je čovjek našao vrlo dobar način sporazumijevanja. Bilo je to pomoću jednog imena. Kad bi on izišao s broda u grad i mučio se da gestima i našim riječima stupi u kontakt s građanima tih zemalja, jedno je ime bila sigurna veza i stvaranje prijateljstva.

Nije taj radnik to sam otkrio. Naprotiv, otkrili su mu to stranci u tim zemljama. Kad je on s njima stupao u kontakt, u razgovor, oni su, čim bi osjetili da je Jugoslaven, odmah izgovorili to danas u čitavom svijetu tako poznato i voljeno ime: »Tito«. I naš radnik bi odgovorio: »Tito«. I veza je tu.

Nema danas ni jednog naroda u svijetu gdje se ime druga Tita ne spominje. Ono se spominje sa simpatijama i ono veže narode s našim narodima, a ovo ime povezuje međusobno i druge narode. Ne samo putovanje druga Tita, nego čitavo njegovo djelovanje na planu međunarodne suradnje i čuvanja mira sadrže u sebi duboke razloge radi kojih svi narodi svijeta upiru s nadama oči u predsjednika Tita. Njegovo ime ljudi rado čitaju na stranicama svojih listova, bilo to na švedskom, francuskom, talijanskom ili za kućastom pismu Arapa, Japancima i drugih, od nas udaljenih naroda.

Sigurno je da su indijski mornari i artiljerci s velikim oduševljenjem, a ne samo po vojnoj dužnosti, pozdravljali topovskim savama druga Tita u susretu s »Galebom« na pučini dalekog oceana. Sigurno je da Arapi u svim državama od Bagdada do Kazablance ovih dana rado čitaju o životu druga Tita u najvećem arapskom ilustriranom listu »Al Musavvar« (znači »Slike«). Sigurno je da građani Indonezije, kada su 25. prosinca, dočekali tako srdačno druga Tita to čine s iskrenim oduševljenjem jer cijene i vole to ime i ličnost Predsjednika kao velikog borca za mir, ime koje budi nade u buduću miran život čovječanstva.

U čitavom svijetu se zaista smatra da je drug Tito, kako to piše jedan ozbiljan švicarski list, »jedna od najinteresantnijih i najsamostalijih ličnosti našega vremena« i da on »nikada ne propušta da u pogodnom trenutku ne bude slobodan za vanjsko - političke inicijative« što u stvari znači da daje priloge u borbi za svjetski mir.

U borbi protiv najveće nesreće koja bi mogla snaći čovječanstvo protiv novog rata, u borbi za mir u čitavom svijetu cijenjeni su napor drugi Tita. Potrebe svjetskog mira i današnje međunarodne situacije, zahtijevaju savjetovanja velikih državnika, koja su počela u Džekarti nastavljena u Bogoru i Bandungu, savjetovanja koja preko imena druga Tita, vežu narode triju kontinenata.

Toj velikoj misli služi i govor druga Tita pri kom promoviranja za počasnog doktora prava na univerzitetu u Bandungu, taj govor zrači i rasvjetljuje u svijetu i služi ideji mira i socijalizma.

M.K.

Uz 40-godišnjicu KP Jugoslavije GODINA VELIKOG JUBILEJA

ČETREDESETGODIŠNJICU KPJ I SKOJ-a PROSLAVIT ĆE NAŠI NARODI NA VRLO SVEČAN NAČIN. PRIPREMAMA ZA OVU VELIČANSTVENU PROSLAVU RUKOVODI U NAŠOJ REPUBLICI POSEBAN ODBOR, KOJEM JE NA ČELU DRUG KARLO MRAZOVIC — GAŠPAR, ZAMOLILI SMO STJEPANA PUKLEKA, TAJNIKA REPUBLIČKOG ODBORA DA NAM ODGOVORI NA NEKOLIKO PITANJA U VEZI SA DOSADAŠNJIM PRIPREMAMA.

Druže tajniče, molimo Vas da nam na pragu ove jubilarne godine prikazete dosadašnju aktivnost Odbora za proslavu 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a.

— Prije nego što odgovorim na postavljeno pitanje htio bih da istaknem, da se u aprilu ove godine navršavaju četiri decenije od formiranja KPJ, Saveza sindikata i Saveza Komunističke omladine Jugoslavije. Revolucionarna borba ovih organizacija na čelu sa Komunističkom partijom Jugoslavije, odigrala je presudnu ulogu u novijoj historiji naših naroda. Nalazeći se 40 godina na čelu revolucionarnog pokreta, Komunistička partija Jugoslavije nastavlja danas pobjedonosni hod na putu socijalističke izgradnje Jugoslavije, boljeg i sretnijeg života svih naših naroda.

Koristim ovu priliku da istaknem, da je cilj proslave da se ne samo evociraju revolucionarne tradicije KPJ, već da se na tim tradicijama razvija široka odgojno - politička aktivnost Saveza komunista i pojača organizatorska uloga u rješavanju aktuelnih društveno - političkih problema.

Na osnovu zaključaka Odbora za proslavu CK SKJ, u kojima su

definirane osnovne karakteristike proslave 40-godišnjice formiranja KPJ, naš republički Odbor upoznao je sva rukovodstva Saveza komunista i druge političke i društvene organizacije sa ciljevima proslave. Pod rukovodstvom našeg Odbora formirani su, ili su već formirani kotarski i općinski odbori za proslavu, kojima ćemo pružiti pomoć u razradi programa na njihovu području. Isto tako republički Odbor razradiće okvirni program proslave za Republiku i akcije koje će biti organizirane u centru.

Kako se zamišlja proslava 40-godišnjice KPJ u kotarima i općinama?

— Kotarski i općinski odbori za proslavu, kako sam naprijed naglasio, razradiće programe proslave za svoja područja u koje će biti uključene sve političke i društvene organizacije. Da bi proslava imala svenarodni karakter, odnosno da bi u proslavi učestvovalo čitav naš narod, svi naši građani, u programu treba predvidjeti raznovrsne akcije kako bi djelatnost političkih i društvenih organizacija bila tokom cijele godine ispunjena različitim aktivnostima za upoznavanje gra-

dana u našoj republici sa revolucionarnom historijom KPJ i njenom ulogom u proteklom 40-godišnjem periodu.

Proučavanje historije KPJ i upoznavanje građana sa historijskom ulogom KPJ treba da pomogne razumijevanju suvremenih ideoloških i političkih stavova SKJ, koji su izraženi u njegovu Programu.

U istom cilju odbori će nastojati da programi radničkih i narodnih sveučilišta, večernjih, partijskih i omladinskih škola, omladinskih tribina i katedri, škola za seosku omladinu, te raznih seminara i tečajeva za omladinu i odrasle budu prilagođeni karakteru i zahtjevima ove velike proslave.

Pravilno iskoristavanje i popunjavanje postojećeg fonda igranih, nastavnih, dokumentarnih i drugih filmova u kotarskim servisima, kao i ostalih sredstava za propagandu i obavještavanje kao što su literatura, štampa, razglasne stanice i drugo, u mnogome će pomoći, da se historijska uloga naše Partije što jasnije predoči i što potpunije objasni našim slojevima radnih ljudi.

Naročitu pažnju treba posvetiti lokalnoj štampi, koja će tokom cijele godine pratiti proslavu na području kotara i donositi napise i prikaze iz revolucionarne i borbene prošlosti KPJ.

Da bi redovna djelatnost SK i drugih političkih i društvenih organizacija bila što uže vezana za proslavu, odbor za proslavu 40-godišnjice KPJ vodit će računa da se proslave 1. maja, Dana borca, Dana mladosti, Dana ustanka, Dana Republike i druge svečanošću prilagode proslavi 40-godišnjice KPJ.

Isto tako proslavama dana oslobođenja pojedinih gradova i mjesta ili kraja, zatim internim proslavama radnih kolektiva treba dati karakter proslave 40-godišnjice KPJ, Saveza sindikata i SKOJ-a. Posebnu pažnju treba pokloniti proslavama revolucionarnih akcija, štrajkova, koje su u predratnom periodu organizirali radnici pojedinih poduzeća.

Kako će ovaj veliki jubilej proslaviti osnovne organizacije SK?

— Proslava 40-godišnjice KPJ u osnovnim organizacijama SK odvijat će se u znaku pojačane aktivnosti tokom čitave godine. Osnovne organizacije upotpunit će svoje programe političkog djelovanja i naročitu pažnju posvetiti upoznavanju mladih članova

(Nastavak na 2. strani)

36 delegata za Kongres SKH

Živa predizborna aktivnost zahvatila je tvornice i druge privredne organizacije. Prve delegate za Kongres izabrali su kolektivni rudnika ugljena u Siveriću i boksitnih rudnika u Drnišu, zatim tvornice glinice i aluminija u Lovozovu i Šibensko poduzeće Luka i skladišta. Narednih dana održat će se predizborni sastanci u tvornici lakih metala »Boris Kidrič« i Tvornici elektrodra i ferolegura.

Općinske godišnje konferencije SK održat će se u prvom polovini mjeseca veljače.

Trideset i šest delegata sa područja šibenskog kotara sudjelovat će u radu IV. kongresa SKH.



VELIKI LENJIN

U povodu godišnjice smrti

Već 35 godina svakog 21. siječnja radni ljudi svijeta odati poštu besmrtnom liku Vladimira Ilija Lenjina.

Osnovno u učenju Lenjina bilo je teorija proleterskih revolucija, njenog saveza sa seljacima i oslobodilačkim pokretom kolonija i zavisnih zemalja i diktature proletarijata, kao naročito oblika kiasnog saveza između proletarijata i drugih neproleterskih slojeva društva (sejastva i inteligencije). Time je Lenjin, u uslovima imperijalizma, postavio proletarijat za vodeću snagu svake revolucije, sa saveznicima, koje sačinjavaju milijuni poluproleterskih slojeva grada i sela, a koje ugnjetava kapitalizam. Teoriju Lenjina potvrdila je potpuno Oktobarska revolucija, revolucija kod nas i u drugim zemljama.

Lenjin je isto tako razradio i učenje o putu razvika socijalizma ističući, da taj put nije i ne može biti svuda potpuno isti, da će svi narodi doći do socijalizma, ali svaki na svoj način. V. I. Lenjin je smatrao, da je jedan od najvažnijih zadataka partije uvlačenje masa u upravljanje državom: on je stalno ukazivao, da sovjetska vlast, kao prava narodna vlast, mora nastojati da povuče sve trudbenike, partije i vanpartijske, muškarce i žene na aktivno sudjelovanje u državnoj i privrednoj izgradnji. V. I. Lenjin je zahtijevao poboljšanje rada državnog aparata, njegovo pojeftinjenje, stalnu borbu s birokracijom. Lenjin naročito insistira na tome, da princip samouprave stvarno dođe do izražaja, da se demokratski centralizam ne smije shvatiti u birokratskom smislu, već kao široka samouprava, koja s jedne strane osigurava jedinstvo države i njene obrane, a s druge onemogućava pretvaranje demokratskog centralizma u birokratski centralizam, koji u tom slučaju može da postane kočnica socijalističkog razvika.

Sjećajući se Lenjinova djela, koje je bilo krunisano kidanjem imperijalističkog lanca na golemom prostranstvu Rusije, stvaranjem sovjetske države, Crvene armije i postavljanjem temelja na kojima je bilo izgrađeno socijalističko društvo u Sovjetskom Savezu i otvoren put jednom dijelu čovječanstva u slobodan i sretan život radnih masa, mi možemo biti ponosni na to, što smo sljedeći poziv Lenjina osnovali komunističku partiju, Savez komunista Jugoslavije, koji se dosljedno bori za ostvarenje revolucionarnih ideja Marxa, Engelsa i Le-

(Nastavak na 2. strani)

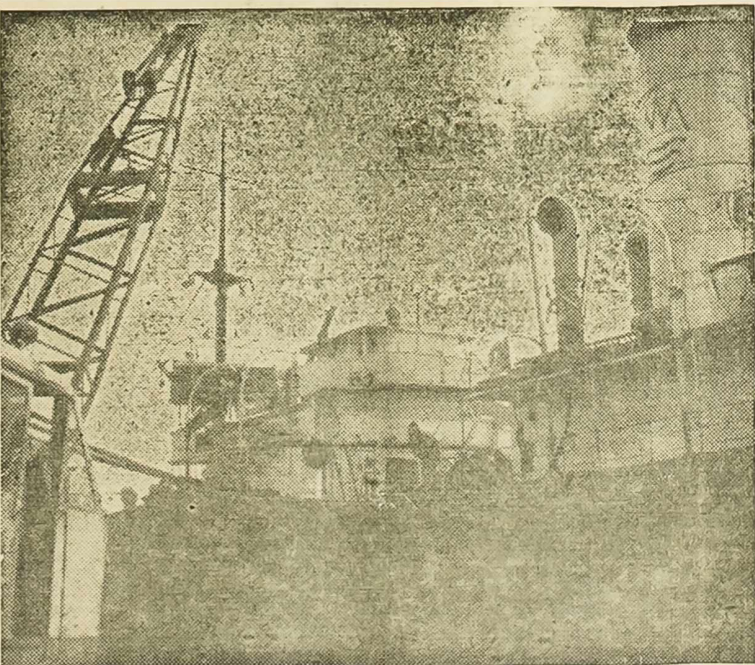
Plan razvika poljoprivrede na kotaru u 1959.

ZADRUGE GLAVNI NOSIOCI

Na sastanku Savjeta za poljoprivredu NO kotara, koji je održan u četvrtak 15. o. m. j., donijet je plan razvika poljoprivrede u proizvodnji za 1959. godinu. Prema određenom programu glavno težište rada u sjevernim predjelima šibenskog kotara bit će usmjereni na gajenje talijanske sorte pšenice i hribridnog kukuruza, dok se u primorskom području predviđa povećanje površina pod vinovom lozom i voćarskim kulturama. U planu je naročito zacrtano da se ispitaju postojeće mogućnosti iskoristavanja murtersko-betinskog polja za gajenje povrtarskih kultura i da se izvrše potrebne pripreme za regeneraciju maslinovih stabala, koja su prije tri godine uslijed leda teško stradala. Radi povećanja kvaliteta sorti vinove loze, koje će biti zasadene na općinskom području, odredit će se posebni tereni na području kistanjske i skradinske općine, a u primorskom dijelu kotara slično će se postupiti sa sadnjom voćnih stabala.

I u razvijanju stočarstva poduzet će se izvjesne mjere. U prvom redu vodit će se računa o stvaranju pašnjačkih površina,

(Nastavak na 4. strani)



Stovar broda u luci

Uz 40-godišnjicu KPJ

Konačno organiziranje naprednih socijalističkih snaga hrvatskog radničkog pokreta u jednu političku partiju, pada u vrijeme najvećeg terora bana Khuena Hederwarya, čija se vladavina odlikovala najbrutalnijim sputavanjem osnovnih demokratskih sloboda. Khuen, čije se banovanje odvijalo u znaku prikrivenog apsolutizma i koji je silom onemogućavao svaku opoziciju svom režimu, dozvolio je formiranje Socijal-demokratske stranke Hrvatske i Slavonije, misleći, da ona s obzirom na malobrojnost radničke klase i pored svoje radikalnosti, ne će biti opasan politički protivnik. Tolerirao ju je da mu posluži u očima inostrane javnosti kao smokvin list, kojim će pokriti goštinju svoje »demokracije«.

Osnivačka konferencija Stranke održana je 8. i 9. rujna 1894. god. u Zagrebu u prisustvu 40 delegata - uzvanika, od kojih je 13 bilo iz pokrajine: iz Osijeka, Podrav. Slatine, Slav. Broda, Majura, Koprivnice, Varaždina i Krapine. Zbog nedolaska ispricali su se grupe socijalista iz Rijeke, Siska, Bjeovara, Daruvara i još nekih mjesta iz Slavonije. Ovakav sastav konferencije pokazao je, da je socijalistički pokret pustio dubok korijen u provinciji, da je u posljednje vrijeme porastao i da su mu počeli prilaziti i seljaci. Na konferenciji je konstituirana jedinstvena stranka za područje tadanjih kraljevina Hrvatske i Slavonije, a list »Sloboda« postao je njeno glasilo. Kao je tada u našim zemljama bilo mnogo njemačkih radnika, a najviše u Osijeku, konferencija je odlučila da se tamo pokrene socijalistički list na njemačkom jeziku »Voksblatt«.

Svega nekoliko mjeseci iza osnivanja Stranke Khuen je uvidio da se prevario, kada je dozvolio njeno stvaranje. Uzrok njegove glavobolje bilo je gibanje, koje je zahvatilo seljaštvo Srijema i Ist. Slavonije. Tu su postojali veoma povoljni uvjeti za širenje socijalističkih ideja. Osnovni uzrok tomu bilo je postojanje velikih latifundija visokog plemstva i crkve, koje su se protezale od Iloka i Šida prema Vukovaru i Osijeku. Poljoprivredni radnici, koji su obrađivali ta imanja, svojim zaradama nisu mogli pokrivati ni najosnovnije životne potrebe. Nadnice za rad od 16-17 sati dnevno iznosile su 1 krunu i to bez hrane. Na takvo tlo pala je agitacija socijalista, a njoj se pridružila i krajnje demagoška propaganda mađarske »Katoličke pučke stranke« sa zahtjevom za provođenje agrarne reforme. Prvom mitovačkom parnicom 1895. god. vlast je još mogla taj glad seoskog proletarijata za zemljom potisnuti, ali predaborske izbore 1897. god bana je ozbiljno zabrinula situacija u Srijemu i Slavoniji, gdje su u selima Marinci i Orolik već izbili nemiri. Vlasti su pohapsile gotovo čitav Glavni odbor Stranke i zabranile proslavu 1. maja i plijenile gotovo svaki broj »Slobode«. Izbori su bili provedeni pod terorom i u takvim okolnostima ban je na njima odnio pobjedu. Pobjedom bana likvidirane su iznimne odredbe protiv socijalista, koje su ionako bile donešene radi izbora. Ban je preko izaslanika ponudio I. Ancelu, vođu socijalista, slobodu djelovanja u gradovima, u koliko se socijalisti odreknu rada na selu. Ancei je to glatko odbio. Tada je protiv članova odbora iskonstruirana optužba, koju je sud prepisao u osudu, te su članovi odbora osuđeni na 6-18 mjeseci tamnice. To je bila Druga mitovačka parnica, poznata u našoj historiji kao eklatantan primjer nasilja nad pravosuđem.

Socijal-demokrat. stranka Hrvatske

Dok su socijaldemokrati na jednoj strani bilježili uspjehe među seljaštvom, u Zagrebu je među radništvom pukao jaz. Jedna grupa nacionalno zadonjenih radnika izasnila se protiv principa internacionalizma i stvorila u okviru Stranke prava organizaciju »Hrvatski radnik«. U početku to nije imalo težih posljedica. Na I. kongresu Soc. dem. stranke predstavnici »Hrvatskog radnika« izrazili su želju za ujedinjenjem, ukoliko im bude prihvatljiv program. Kongres se odlučio za heinfeldski program austrijskih socijaldemokrata, pa do ujedinjenja nije došlo, jer se »Hrvatski radnik« nisu slagali s internacionalizmom, pitanjem odnosa prema religiji i ravnopravnosti žena s muškarcima. Rezultat toga bio je, da je na II. kongresu konstatirano, da je rascjep namo mnogo štete radničkoj klasi. Na kongresu je primljen novi program, koji je bio parafraza erfurtskog programa njemačkih socijaldemokrata. Raspravljalo se po prvi puta i o seljačkom pitanju, ali nije donešena nikakva odluka.

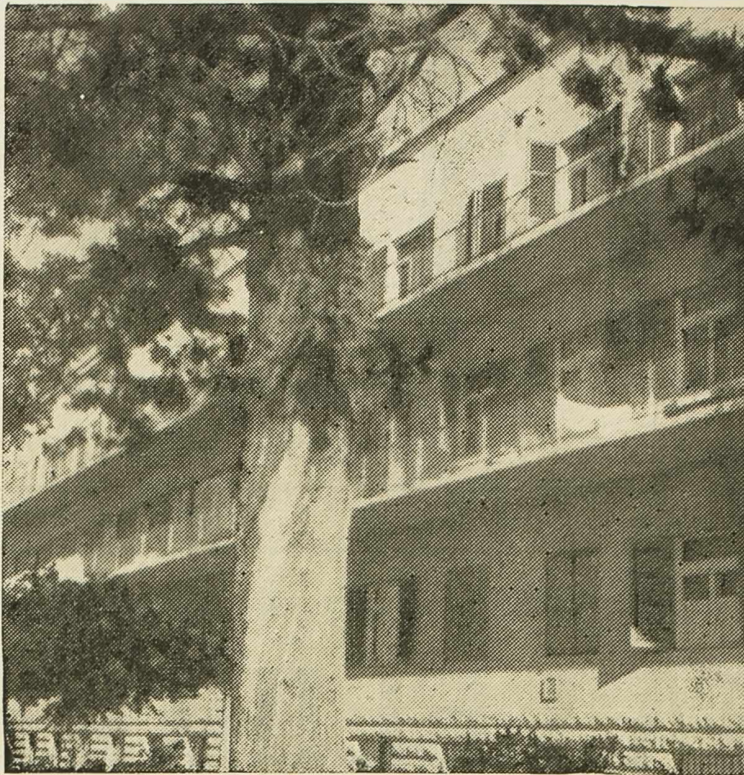
Progoni socijalista 1897. god., kada je, po jednoj procjeni »Slobode«, na parnicama u Sr. Mitrovici, Osijeku, Slav. Pozeži i Zagrebu izrečeno ukupno oko 125 god. na robije, natjerali su socijaliste da se u buduće koncentriraju samo na obranu penarodnog mađaronskog režima bana Khuena Hederwarya. Ta promjena u taktici i prvi počeci oportunističke politike nisu bili posljedica diskusija u vodstvu stranke, nego instiktivna reakcija na otežane uslove rada. Osnovni i jedini cilj socijaldemokratskog pokreta u razdoblju od 1898. do 1903. god. bio je borba protiv režima i njegovih pomagača frankovaca. To obilježje nosio je pokret i kasnije. God. 1905. došli su socijaldemokrati u tezak položaj zbog donošenja Riječke rezolucije, koja je poslužila kao osnova za stvaranje Hrvatsko-srpske koalicije. Nisu je mogli prihvatiti, jer je zagovarala sporazum s košutovcima u Mađarskoj, protiv kojih su se borili radi općeg prava glasa, a nisu je mogli ni odbaciti jer je davala podlogu za borbu protiv režima. Ipak su u interesu obranjenj režima prišli Hrvatsko-srpskoj koaliciji. Istupili su iz nje kada je bilo očito da će vlada pasti.

Međutim, oportunistička taktika donijela je plodove. Stranka se počela osipati, pa je to morao konstatirati i VI. kongres 1910. godine. Čuvajev komesarijat 1911. — 1912. god. gotovo je potpuno razorao stranku i sveo njeno djelovanje gotovo isključivo na Zagreb. To su bile godine krize, od koje se pokret nije potpuno oporavio ni do početka I. svjetskog rata, kada je bio zabranjen, a da se nije ni dospio izjasniti o ratu.

God. 1917. kada su nastali uvjeti za obnavljanje stranke i njeno pokretanje iz gotovo trogodišnjeg političkog mrtvila, u vodstvu su misljenja o tome bila podijeljena. V. Korać, jedan od glavnih protagonista oportunističke taktike, protivio se obnavljanju pokreta. Njemu se suprotstavilo lijevo krilo, na čiju inicijativu je osnovan Privremeni akcioni odbor. Već tada se stranka diferencirala na lijevo i desno krilo, koja su se u daljnjem toku događaja sve više odvajala jedno od drugog. 1919. god. nakon poraza na Zemaljskoj konferenciji u debati o taktici, lijevičari su osnovali Akcioni odbor lijevice, čiji zadatak je bio priprema pristupanja stranke jednoj ujedinjenoj radničkoj partiji, koja se trebala osnovati. Nasuprot ovoj akciji lijevice, desničari na čelu s Koraćem i Bukšegom plovili su pod punim jedrma pučinom saradnje s građanskim strankama. To je u toj situaciji značilo odricanje od klasne borbe i izdaju interesa radničke klase i radnog naroda.

Od svog osnivanja pa do 1919. god. SDS Hrvatske i Slavonije i pored svih slabosti mnogo je učinila na razvijanju socijalističkih nazora, naročito među seljaštvom, u čemu je prednjačila pred svim soc. dem. partijama u našim krajevima. U njenim organizacijama i sindikatima izmikli su kasnije istaknuti radnički borci kao Josip Broz-Tito, Đuro Salaj i drugi. Učinila je vrlo mnogo na stvaranju jakog sindikalnog pokreta u koji je unosila socijalističku sadržinu borbe. U tome i leži njen historijski značaj, kojeg ne može bitno umanjiti ni oportunizam nekih njenih vođa.

S. Lj.



Zgrada kirurškog odjela bolnice

Godina velikog jubileja

(Nastavak sa 1. strane)

SK i omladine sa historijskom ulogom KPJ. Svaka osnovna organizacija SK razradit će na osnovu općinskog programa za proslavu svoj program akcija za cijelu godinu.

Uvjeren sam, da će općinski komiteti posvetiti u ovoj godini više brige formiranju novih partijskih organizacija, naročito u selima, gdje ih do sada nije bilo.

Da li će se proslava obilježiti i nekim vidnim manifestacijama?

— Vjerojatno mislite na izložbe, izdavačku djelatnost, film i tome slično. Republički odbor utvrdio je da se pripremi stalna izložba »40 godina borbe Komunističke partije Jugoslavije« u Muzeju Narodne revolucije, zatim u sedam kotarskih centara, gdje postoje muzeji NOB-e, kao i dvije pokretne izložbe, koje će biti prikazane u tridesetak mjesta Hrvatske.

Izdavačka poduzeća poslala su nam spisak djela, koja namjeravaju štampati povodom proslave 40-godišnjice KPJ. Jedna grupa drugova pregledava predložena djela i ona će dati svoje mišljenje o svakom djelu, koje dolazi u obzir da se objavi.

Zagrebačka filmska poduzeća predlažu za realizaciju više prigodnih filmova. »Jadransko-film« misli da snima »Zločin«. To bi bio igrani film o ubistvu Đure Đakovića. Drugi film nosio bi naslov »Kuća na osaraju«. I to bi bio igrani film o ubistvu sekretara SKOJ-a Mišića i Oreškog. »Zagreb-film« predlaže da snimi »Sutjeska«.

Iz historije međunarodnog radničkog pokreta

ROSA LUXEMBURG I KARL LIEBKNECHT

Uz 40-godišnjicu njihove pogibije

Unutarnje vrenje i nemiri u carskoj Njemačkoj imali su presudan utjecaj na okončanje Prvog svjetskog rata. Pod utjecajem ratnih nevolja i Velikog oktobra, i u Njemačkoj je rapidno sazrijevala revolucionarna situacija. Ali buržoazija je također naučila svoju lekciju. Bojala se revolucionarnog proletarijata više nego li sila Antante, pred kojima je vojnički kapitulirala da bi svim snagama obračunala s radnicima.

I odmah nakon sklapanja primirja 11. studenog 1918., već u siječnju 1919. počinje krvavo razračunavanje s proletarijatom. U noći između 15. i 16. siječnja grupa oficira mučki je ubila Karla Liebknechta i Rosu Luxemburg, najstaknutije i najrevolucionarnije vode njemačkog proletarijata, organizatore revolucionarnog »Saveza Spartakovaca«. Uz podršku izdajničkog i kapitalistčkog vodstva Socijaldemokratske partije tada je pogubljen velik broj radnika, a mnogi drugi bačeni su u tamnicu i prognjeni.

Karl Liebknecht bio je jedini poslanik njemačkog Reichstaga, koji je 1914. glasao protiv ratnih kredita, zatim izašao na Potsdamski trg, jedan od najvećih trgova Berlina, i pozvao radnike da okrenu svoje oru-

»Peta zemaljska konferencija KPJ«, »Naši u Španiji«.

Kako će ostale organizacije proslaviti 40-godišnjicu KPJ?

— U programu Sindikata, koji još nije definitivno predviđen se zadržava u domu »Đuro Salaj«. Ova izložba prikazivala bi »Radnički pokret do 1919. godine«.

Narodna omladina ima naročito obiman i velik program proslave. Društvene organizacije koje okupljaju omladinu, kao što su »Partizani«, »Ferijalni savez«, »Izviđači« i druge, planiraju pohode omladine trgom historijskih bitaka i događaja, zatim mnoge kulturne i sportske manifestacije, koje će vezati uz glavne proslave u kotarskim i općinskim centrima, pojedinih školama, kolektivima i selima.

SPOMENIK U MANDALINI

Odbor Saveza boraca u Mandalini, na svom posljednjem sastanku, koji je održan 12. o. m. razmatrao je pitanje izgradnje spomenika žrtvama fašističkog terora. Zaključeno je, da se pristupi prikupljanju dobrovoljnih priloga od mještana u Mandalini, kao i onih koji se nalaze izvan Mandaline. Načrte za spomenik izradit će, na dobrovoljnoj bazi, Tomislav Vukšić, koji studira primjenjenu umjetnost u Beogradu. Spomenik će se postaviti na prostoru unutar zidina Mandaline. To će biti skromno priznanje 62. Mandalinčanin, koji su dali svoj život u Narodno-oslobodilačkoj borbi. Otvorjenje spomenika predviđa se koncem godine, t. j. na Dan Republike.

VELIKI LENJIN

(Nastavak sa 1. strane)

njina, tvorca velike Oktobarske revolucije. Mi smo isto tako ponosni i sretni, što je na čelu Saveza komunista i naroda u teškoj borbi za pobjedu socijalizma kod nas stajao drug Tito, koji je uvijek bio pun nevidene revolucionarne energije i prožet nepresušnom stvaralačkom mišlju Lenjinova genija.

Nadahnuti Lenjinovom mržnjom prema ropstvu i ugnjetavanju, radnička klasa naše domovine i naši narodi nanižili su isto tako u svojoj zemlji poraz snagama imperijalizma i domaćoj reakciji i izvojevali dalekosežnu revolucionarnu pobjedu. U socijalističkoj izgradnji i razvijanju socijalističkih odnosa Lenjinovo učenje postalo je jedno od osnovnih smjernica rada Saveza komunista, sindikata i naših društvenih organizacija. Razvijanjem socijalističke demokracije radničkim i društvenim upravljanjem, radničkim savjetima i vijećima proizvođača i drugim oblicima upravljanja, vođeni Lenjinovim principima, radnička klasa i naši narodi bore se za svoju slobodu i sreću.

Za 35 godina, koje su protekle od Lenjinove smrti, pobijedile su socijalističke revolucije ne samo u Jugoslaviji, već i u mnogim drugim zemljama. Socijalizam više nije usamljeni otok, okružen kapitalističkim državama, koje ugrožavaju opstanak socijalističke zemlje u svijetu, već snaga, čije samo postojanje rasteće kapitalizam s njegovim nerješivim proturječnostima i potpomaže raspadanje i slom cjelokupnog svjetskog kapitalističkog sistema.

5 PITANJA

Krešimiru Čipčiću, šefu Telegrafsko-telefonske tehničke sekcije

- 1 KOLIKI ĆE BITI KAPACITET TELEFONSKE CENTRALE?
- 2 DA LI ĆE SE PROŠIRITI GRADSKA TELEFONSKA MREŽA?
- 3 ŠTO SE NAMJERAVA UČINITI DA BI SE POBOLJŠALE VEZE?
- 4 KAKVA JE SITUACIJA S JAVNIM TELEFONSKIM GOVORNICAMA?
- 5 DA LI JE TOČNO, DA ĆE SEKCIJA PRESELITI U ZADAR?



flektantu moći da izađemo u susret i dati mu osiguranu telefonsku vezu.

3 Hoćemo. Naime, naše poduzeće PTT saobraćaja u Splitu već je izvršilo anketu u svim poduzećima, Podaci, koji su dobiveni tom anketom pokazuju, da u poduzećima vlada veliko zanimanje za teleprintersku vezu. Zbog toga je naše poduzeće odlučilo, da u ovoj godini postavi šest telegrafskih uređaja za teleprintere. Tako će se iz Šibenika, u isto vrijeme moći »razgovarati« sa šest pretplatnika. Pretplatnici će automatski dobiti svakog željenog pretplatnika u zemlji, a posredništvom međunarodne telegrafske automatske centrale u Zagrebu moći će dobiti pretplatnika i u inozemstvu.

Nabavka uređaja je u toku.

1 Sada imamo telefonsku centralu kapaciteta 500 brojeva, koja je potpuno zasićena. To je ponukalo naše poduzeće PTT saobraćaja u Splitu da prošire centralu. Već smo nabavili i postavili uređaje za još 500 brojeva Radovi na proširenju djelomično su izvršeni. U ovoj godini raspolagat ćemo centralom, koja će imati kapacitet 1000 brojeva. Troškove investicija snosi Centralni investicioni fond Glavne direkcije PTT Beograd, a oni iznose, za cjelokupno proširenje oko 22 milijuna dinara.

2 Prema primljenim prijavama i prikupljenim podacima dobit ćemo u ovoj godini oko 250 novih pretplatnika. Ovim proširenjem prelazimo na četverbrojčano biranje za razliku od sadašnjeg trobrojčanog.

3 Budući, da ćemo proširiti automatsku telefonsku centralu na 1000 brojeva prisiljeni smo pristupiti proširenju gradske telefonske mreže. Postojeći kapaciteti gradske mreže, pod kojima se razumijevaju podzemni kabeli, iskoristeni su do maksimuma. U prvoj etapi obaviti će se polaganje betonskih blokova u zemlju za kabelsku kanalizaciju. Na nekim mjestima postaviti ćemo betonske blokove sa četiri, a na nekim sa tri cijevi, čime će se izbjeći kasnije raskopavanje ulica i razbijanje asfalta pri daljnjem proširenju gradske kabelske mreže. Kabelska kanalizacija polaze se od bolnice Ulicom Vlade Perana, zatim budućom Jadranskom magistralom, te Ulicom Bratstva — jedinstva sve do Zadarske ulice.

4 U daljnjim perspektivi proširiti ćemo kabelsku kanalizaciju do Doma narodnog zdravlja i Ulicom Mira Višića do crkve Sv. Ivana. Druga etapa tih radova bit će uvlačenje kabela u novoizgrađenu kanalizaciju. Kabele smo već naručili u Svetozarevu. Ove godine ćemo svakom re-

4 Telefonsku govornicu sa Poljane maršala Tita mislimo premjestiti i postaviti ispred kina »Tesla«. Za to smo zainteresirali ustanovu Javna zelesnita i groblja. Za gradnju te govornice već smo dobili načelnu suglasnost nadležnih faktora. Ta govornica će, po mom mišljenju, pridonijeti ljepšem izgledu tog dijela grada, a što je najvažnije izabrano mjesto je na raskršću puteva, te će ona u pravom smislu služiti svrsi.

5 Javnu govornicu sa željezničke stanice namjeravamo premjestiti na obalu (Mulo »Krka«), gdje je predviđena autobusna stanica. Govornica na željezničkoj stanici, prema prometu nije potrebna. Prosječno tokom mjeseca u njoj se obave 2-3 razgovora. Zatim, predviđamo montiranje jednog aparata za potrebe građana u zgradi pošte, u novim prostorijama, koje adaptiramo.

6 U hotelu »Krka« riješili smo problem postavljanjem jednog aparata. Osim tih govornica, potrebno je postaviti još dvije, i to jednu u predjelu Crnica, a drugu kod ribarnice na Obali, s obzirom na splav.

7 Nailazimo na velike teškoće oko održavanja javnih govornica. Izvjesna i to neodgovorna lica nemilosrdno upropaštavaju i otuđuju pojedine djelove aparata, ubacuju stari novac, razbijaju stakla i t.d.

8 Točno je, Naime, naša sekcija obuhvaća područje od Marine trogirke do pred Karlobag, t.j. cijeli kotar Šibenik, Zadar i nešto gosičkog kotara. Sjedište sekcije bit će na sredini terena, u Zadru, što će bolje odgovarati poslovima. U Šibeniku će tada ostati pogon naše sekcije. Mislim, da se to ne će osjetiti na kvaliteti naše tehničke službe.

Narodno kazalište

„Čast Beckettu, ali...“

Publika je svojim aplauzom najmanje tri ili četiri puta izavala da se podigne zastor, pa da onda opet i ponovo vidi i pozdravi izvođače Beckettovog »Svršetka igre«. U tim pozdravima bilo je topline i priznanja, ali, uvjereni smo, ne i oduševljenja. Kod toga se pitamo, za ko ga nije bilo oduševljenja — za Becketta ili za zagrebačke goste?

S Beckettom se, u prvom susretu, nije lako oduševiti, a šibenska publika je jasno pokazala, da je na nju taj, u svijetu moderni, naturalizirani Francuz ostavio kao pisac mučan dojam. Bez obzira je li publika bila od onog soja, gdje se govorilo »čast Beckettu ali ništa ne razumijem«, ili od onog drugog, da je u Beckettu sve jasno i bez obzira je li se sve to govorilo (jedno ili drugo) iskreno ili iz afektacije, ostaje činjenica, da se u gledalištu i pak sa zanimanjem pratio taj posljednji čin drame ljudskog života, kako ga je u svojoj imaginaciji predstavio pisac. A tražiti od jedne drame, koja hoće da prikaže (možda i dokaže?) besmisao života, da pobudi u čovjeku, da se tako izrazimo, plemenite emocije, bilo bi apsurdno. Nespojivo je s Beckettovom idejom o ljudskom životu i življenju, kojom je natopljen izvedeni tekst, očekivati zanos za bilo šta, pa ni za njegov komad!

Zbog toga, uvjereni smo da je aplauz u šibenskom kazalištu od utorka 13. ov. mj. navečer bio namijenjen izvođačima, gostima iz Zagrebačkog dramskog kazališta, a da se nije pljeskalo s više oduševljenja, to treba da pisac primi na sebe.

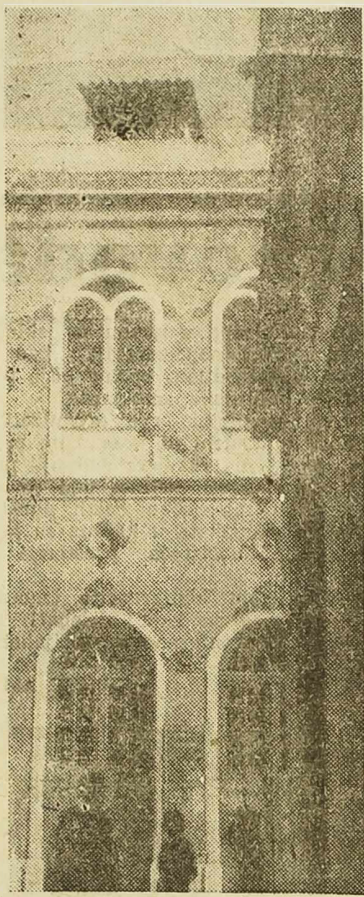
Međutim, vrijeme provedeno na predstavi Beckettovog »Svršetka igre« ne možemo smatrati uzalud straćenim. Naprotiv! Ova je predstava za Šibenik dvojak dobitak. Na prvom mjestu što smo ipak vidjeli Becketta na pozornici i u dobroj interpretaciji i zatim što smo vidjeli dobru igru prvaka Zagrebačkog dramskog kazališta.

Naime, bez obzira kakav stav imamo prema takozvanoj modernoj dramskoj produkciji, vidjeti jednog, po našem uvjerenju, do-

bro danog Bucketta aktivna je stavka ako ni s kojeg drugog a mo s gledišta kulturne informiranosti.

I, na koncu, igra gostiju — Josipa Marottija i Emila Glada koji je fino odigrao rolu Clova, zatim Pere Kvirgića i Marije Kohn, koji su se posebno istakli igrajući osakaćeni posljednji bračni par na svijetu koji provodi zadnje časove u kantama za smeće — u jednoj adekvatnoj režijskoj postavi, kakva je bila ova Mladena Škiljaca, i interesantnoj inscenaciji Miše Račića, stvar je koja nesumnjivo predstavlja veliki umjetnički užitek za kazališnog posjetio- ca.

Č. VID



Opskrba lokalnog tržišta povrćem

Krajem prošle i početkom ove godine, u mnogim akcijama traži se najprikladnije i brzo rješenje opskrbe lokalnih tržišta povrćem.

Već raniji proračuni pokazuju, da je lokalnom proizvodnjom bilo moguće opskrbiti samo jedan dio potreba i to u stanovitom godišnjem dobu, a najveći dio povrća la se pribavljao iz drugih proizvodnih područja u zemlji.

Opskrba tržišta povrćem tretira se kao problem osnovne važnosti, pogotovo opskrba industrijskih područja, gdje je potrošnja mnogo veća i gdje se problemi opskrbe očitavaju u raznim vidovima.

Postoji načelna orijentacija, koja je u suštini i opravdana, da se opskrba tržišta rješava lokalnom proizvodnjom povrća. Lokalnom proizvodnjom rješavaju se mnoga pitanja: transport je redovitiji i brži, transportni troškovi su manji, roba je svježija, niže su cijene i t. d.

Međutim, u lokalnoj proizvodnji, pa i u opskrbi naših lokalnih tržišta, pojavljuju se, problemi koje je potrebno uočiti, a onda i prema lokalnim mogućnostima i riješiti.

Jedan od osnovnih problema je raspoloživo i odgovarajuće tlo za proizvodnju, organizacija proizvodnje, zatim otkup, brza distribucija robe na tržištu i povoljne cijene.

Ovi problemi su lančano povezani i poremećaj samo jednog elementa izaziva zbrku i dovodi u pitanje čitavu akciju.

Na raznim mjestima, a i u mnogim diskusijama u našem gradu, bilo je parcijalnih dogovaranja o tim pitanjima. Razna poduzeća i faktori pokušavali su riješiti jedno ili drugo pitanje, a da cjelovitost problema nije sagledavana u svojoj suštini.

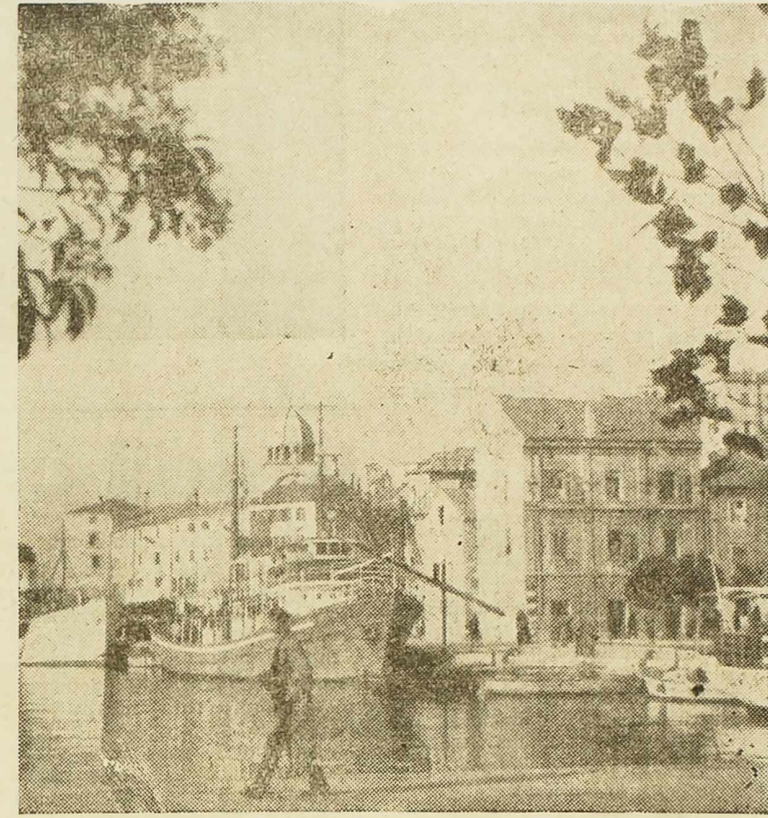
Trgovačka poduzeća raspravljaju o količinama potrebne robe, o transportu, o distribuciji i konventnim cijenama i t. d., a da se ne udubljuju u mogućnost i organizaciju proizvodnje. Proizvodna poduzeća i zadruge raspravljaju, ako uopće raspravljaju, o proizvodnji, o mogućnostima proizvodnje, a da sama nisu sigurna u plasman robe, ne vide mogućnost jeftinijeg i bržeg transporta, često ne znaju kome će proizvedenu robu prodati, po kojoj cijeni i t. d.

opskrbe bude rješavalo na ovako postavljenoj logici, da trgovac ne vođi računa o interesima proizvođača i obratno »psi će lajati, a karavan će prolaziti«.

U, deset će se slučaj kad je poljoprivredna zadruga u Banjevcima proizvela 90 tona zelenog graška, a grašak se nije mogao prodati, ili kad je zadruga Golubić proizvela velike količine kapele, koja je ostala neprodana. Događa se i to da u Betini i Murteru, proizvođači spinat, salatu, kupus, rajčice i t. d., pa individualno prenose robu na šibensko tržište, pa su troškovi transporta

redovito veći od proizvodnih troškova. Ili obratno — trgovačka poduzeća lutaju zemljom, nabavljaju ih ne nabavljaju robu, a teško je transporta onemogućuju ili otežavaju brzu dopremu, roba dolazi pokvarljiva (slučaj karfiola i jabuka), ili robe nema (krumpir) i t. d.

Jedno ili drugo, na kraju krajeva ima negativan utjecaj na tržište. Naime, nema ili pak nema dovoljno robe, cijene skaču, što u svakom slučaju osjeća jedino potrošač.



Međutim, ako se postavi pitanje, dali je po jednoj smišljenoj organizaciji moguće srediti ovaj problem, pa ako i ne cjelovito, ali u svakom slučaju djelomično i to u dobrom opsegu djelomično, onda bi odgovor na to pitanje bio slijedeći:

Postoji zajednički interes između proizvođača i odgovarajućih poslovnih trgovačkih organizacija. Ne treba početi od konstatacije, da poljoprivredne zadruge, odnosno poslovni ljudi u zadrugama, nemaju interesa za proizvodnju povrća, već da se isključivo bave trgovačkim mešetarenjem. Treba početi od toga, da je proizvođač zainteresiran za proizvodnju, kroz zadrugu ili mimo nje, pa je na toj osnovi potrebno rješavati ove pitanje.

U poslu ovakve naravi treba i-

preuzimanje robe u stanovitim danima i vremenu, pa na ovakav ili sličan način sa proizvođačem poslovno riješiti proizvodnju.

Onđe gdje zadruge pokazuju smisla i volju za takvo poslovanje, posao bi trebalo zaključivati sa zadrugama, a gdje zadruge to izbjegavaju, onda bi bilo potrebno ugovaranju pristupiti individualno ili neposredno sa grupom proizvođača.

Ako se traže područja gdje je moguće kroz čitavu godinu proizvoditi raznovrsno povrće, onda takve lokacije nisu daleko. Betinsko i Murtersko polje na površini od 50 — 70 ha pruža gotovo neslućene mogućnosti proizvodnje ne samo po količini, nego po vrsti povrća i po vremenu proizvodnje. Na Skradinskom polju na površini od 20 — 30 ha, uz korištenje vode iz toka Krke iz područnih kanala jaruga, mogu se proizvesti ogromne količine raznovrsnog povrća, što bi u svakom slučaju bilo daleko korisnije od kukuruza, ječma i drugih kultura koje danas pokrivaju te površine.

Šibensko polje na velikim površinama, uz korištenje ražinskog vodovoda, pruža mogućnost intenzivne proizvodnje povrća. Teško je vjerovati da šibenski težak uočivši korisnost te proizvodnje ne bi pridonio i tom poslu. Područje Kninskog polja i toka rijeke Krke je idealno za proizvodnju povrća. Dio Petrovog polja u Drnišu uz tok Čikole i uz postavljanje vodovodnih brana i kanala, pruža također velike mogućnosti za proizvodnju.

Niz drugih površina većih ili manjih, također mogu biti pogodna za proizvodnju tih kultura. Kad bi postojala odgovarajuća inicijativa u tom pravcu, kad bi se mogli razumno riješiti poslovni odnosi poduzeća, zadruga i proizvođača, onda bi ovo bolno pitanje moglo vrlo brzo da se skine sa dnevnog reda. M. P.

Opasnost prijeti maslinama

Aktivizirati zadruge u akciji na obnovi maslina

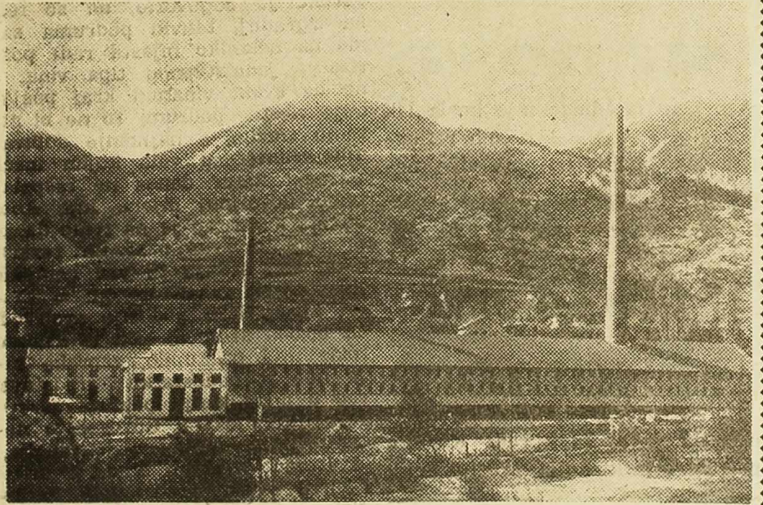
Na području našeg kotara ima preko 700.000 stabala maslina, i to uglavnom privatnog vlasništva. Ulijed poznatih elementarnih nevolja početkom 1956. godine u znatnoj mjeri stradao je maslinarski fond na području općine Pijesno, Vodice, Stankovci i Šibenik, gdje se inače nalazi glavni dio ove mediteranske kulture na našem kotaru. Područje općine Pijesno, točnije dio Kornatskih otoka, zahvatila je i druga nepovoljna tokom veljače 1958. koja je uništila i ona maslinova stabla, koja su od prethodne studeni bila pošteđena. Od prihoda ove kulture uglavnom zavisi egzistencija većine stanovnika zapadnog priobalnog područja našeg kotara. U glavnom proizvodnom centru maslinova ulja Murteru, na primjer produkcija je u odnosu na rodne godine smanjena za gotovo 75 posto. Poljoprivrednici su, nakon ozbiljnih šteta, otpočeli izvjesnim akcijama, koje su se u većini slučajeva sastojale od nestručnog i neznačajnog klijatrenja, obrezivanja i slabe gnoidbe. To je bilo sasvim nedovoljno za regeneraciju maslina.

Niz ostalih mjera, koje bi bile od neposredne koristi za poboljšanje cjelokupnog maslinarskog fonda ostale su po strani. Ozbiljnije upuštanje u takve zahvate poljoprivrednicima ne dozvoljavaju njihove ekonomske mogućnosti, jer je čitav posao oko regeneracije ugumih i oštećenih maslina skopčan s znatnim finansijskim ulaganjima. U to vrijeme bilo je veći broj zanimljivih prijedloga radi saniranja prilika u maslinarstvu. Svakako najprihvatljivija zamisao odnosila se na kreditiranje individualnih proizvođača od strane područnih zadruga, odnosno banke. Uz pomoć stručnjaka poljoprivrednih stanica i Instituta za južne kulture u Splitu i Dubrovniku, maslinova stabla imala su se u rekordnom vremenu, od svega nekoliko godi-

na povratiti u normalan tok davanja ploda. Međutim, sve te nepoželjne mjere do današnjeg dana nisu se ostvarile. Ovdasnja glavna proizvodna područja u proteklom periodu nije vjerojatno posjetio nijedan stručnjak, bilo koje poljoprivredne ustanove na našem kotaru, a kamo li splitskog i dubrovačkog Instituta. Kada se već nije moglo povoljno riješiti pitanje kreditiranja odnosno ulaganja sredstava u poboljšanje maslinarskog fonda, onda je svakako trebalo stručnim predavanjima pomoći poljoprivrednicima u pronalaganju metoda rješenja krize. Naravno, u čitavom ovom poslu vidnu ulogu trebale su odigrati područne zadruge, kao glavne poljoprivredne — proizvođačke organizacije na selu. Međutim, ne samo da zadruge nisu u proteklom periodu pokazale ozbiljniji smisla, nego je čak izostala inicijativa spomenutih instituta za pokretanje popularnih predavanja. Sigurno bi i pored izvjesnih konzervativnih shvaćanja, koja danas vladaju kod većeg broja zemljoradnika u pogledu prihvaćanja savremenih metoda, ovakva predavanja bila sasvim dobro posjećena, a možda bi ponegdje značila prekretnicu u našinu primjene savremene agrotehnike.

Jer, ovako stihiji prepušteni maslinici ne mogu preko noći postati ono što su nekad bili. U proteklom periodu oni ne samo da ne pokazuju poboljšanje u pogledu regeneracije, nego čak na većini područja ozbiljno propadaju i dovode u pitanje egzistenciju stanovnika nekih sela. Zbog toga, čini nam se, nadležni organi bi trebali povesti ozbiljnog računa i već jednom poduzeti korake u cilju rješenja ovog pitanja. Uostalom, maslinova stabla čine 65 posto svih voćarskih stabala na području kotara, a to je svakako podatak, koji, kod ovakvog stanja nije za podcjenjivanje. (mm)

POZNAJETE LI SVOJ KRAJ?



Koji je to objekt i gdje se nalazi?

Za našu nagradnu fotografiju vlada kod čitalaca lista sve veći interes. Ovoga puta sudjelovao je velik broj natjecatelja iz Knina, Drniša i drugih mjesta šibenskog kotara. Točan odgovor glasi: Knin. Vučenje ždrijeba izvršio je učenik II. razreda I. osnovne škole u Šibeniku Boško Čatlak.

Našu nagradu od 1000 dinara dobio je IVO BARANOVIC, Šibenik, Zagorska 12.

U ovom broju objavljujemo nagradnu fotografiju s kuponom broj 15. Rok za dostavu kupona je ponedjeljak 26. siječnja 1959. na adresu: »Šibenski list«, Šibenik, J. Bučić 5.

Rad kućnih savjeta u prošloj godini Samo dva kućepazitelja

U Šibeniku postoje 182. kućna savjeta. Oni su osnovani u svakoj zgradi, gdje su za to postojali uslovi prema postojećim propisima. Međutim, potrebno je napomenuti, da ima više primjera gdje su se udružile dvije manje kuće i osnovale zajednički kućni savjet.

Rad kućnih savjeta bio je mnogo bolji u prošloj godini nego u 1957. Stambena uprava nastoji da pokrene i oživi rad kućnih savjeta, koji se još dosad nisu uveli. Ona im daje stručnu pomoć i savjete.

U gradu ima više primjera dobrog rada kućnih savjeta.

Ti su se savjeti u prošloj godini redovito sastajali. Na svojim sastancima razmatrali su sve probleme, koji su se pojavili i koji su zahtijevali hitno rješenje. Nažalost, moramo konstatirati, da je bilo i takvih kućnih savjeta, koji se u 1958. godini nisu ni jednom sastali. Njihov rad se uopće nije osjećao. Zbog toga oni nisu opravdali svoje postojanje, a i povjerenje koje su dobili od stanara i zajednice.

Čistoća u velikom broju kuća bila je prošle godine zanemarena. To naročito vrijedi za one kuće, u kojima nisu djelovali kućni savjeti. Stanari su se oslanjali jedan na drugog. Nisu se držali postojećeg reda. Bilo je nekoliko slučajeva, u kojima je morao intervenirati i sudac za prekršaje, zbog neodržavanja čistoće u nekim kućama.

U Šibeniku postoje samo dva

kućepazitelja. Jedan je u zgradi TLM »Boris Kidrič« na Obali, a drugi u »neboheru« na Baldekinu. U tim kućama, vlada primjeran red i čistoća. Inače, u gradu ne postoje uslovi za postavljanje kućepazitelja u drugim kućama, jer nemaju odgovarajući broj stanara, a i finansijskih sredstava.

U prošloj godini pojedini kućni savjeti iscrpili su svoj fond za održavanje kuća. Tako su sve kuće na Baldekinu obojadisale prozore, koji su bili izloženi kiši i propadanju. Kućnim savjetima povjerenja je upotreba sredstava za održavanje i popravak kuća i administrativno poslovanje. Oni naročito imaju veliku slobodu u pogledu finansijskih sredstava. Načelom kojim raspolazu mogu vršiti sve popravke. Naravno, tu prvenstveno dolaze u obzir oni popravci, koji su najnužniji.

Kućni savjeti u nekim kućama redovito naplaćuju potrošak vode kod stanara a vrše i druge poslove. Međutim, ima slučajeva i nepotrebnog trošenja vode, koji ide na štetu svih stanara.

U ovoj godini kućni savjeti trebali bi se još više angažirati u svom poslu. Oni su dužni da ukažu stanarima na odnose prema narodnoj imovini i čuvanju svih uređaja u kući koji služe svakom pojedincu. Dobra koordinacija između članova kućnog savjeta i samih stanara garancija je, da će i rad kućnih savjeta biti mnogo bolji nego dosad. (Z)

NAGRADNI KUPON 15

Odgovor

Ime

Adresa

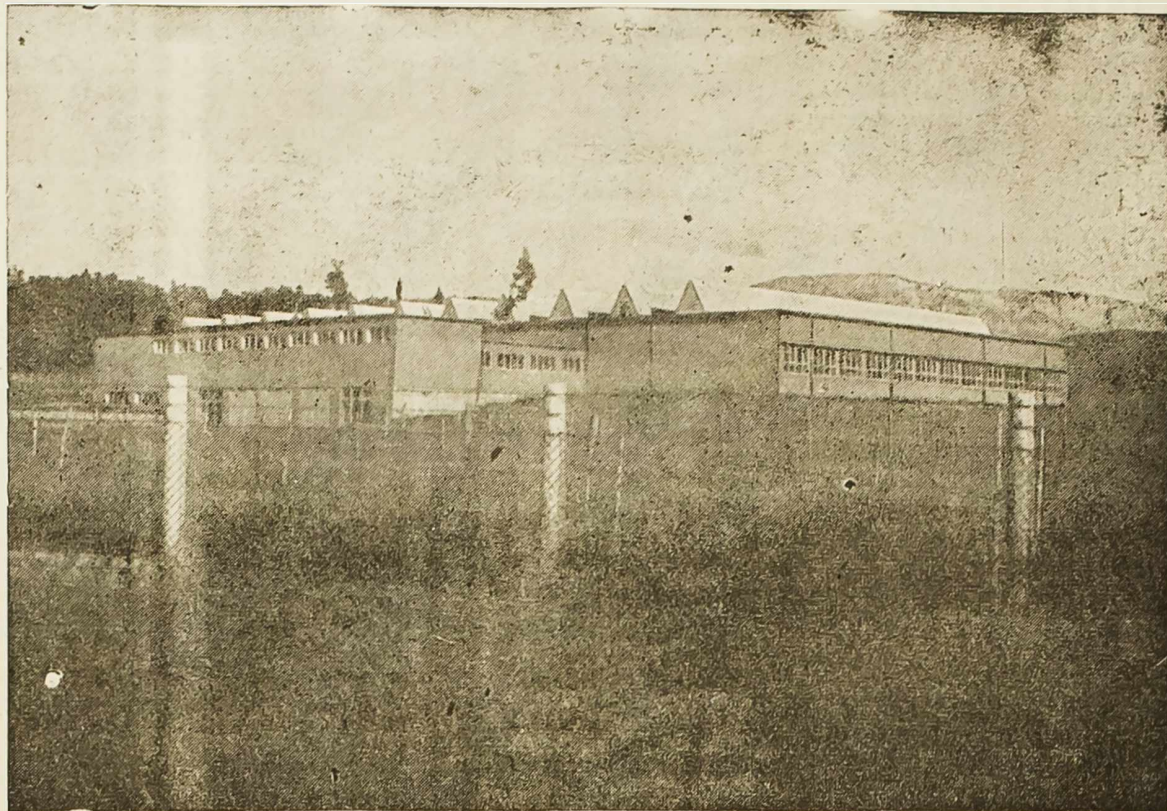
»Šibenski list«

Novosti iz naših općina

Kornati - važni turistički objekt

Kornatsko otočje s oko 300 otočića, bezbroj ubavih uvala i prirodni plaža od uvijek je privlačilo domaće i strane turiste. Međutim, sve to nije bilo dovoljno da bi potpuno bili zadovoljni, jer je nedostajalo osnovnih preduvjeta za ugodan odmor. Bilo je niz pokušaja od strane turističkih faktora da ovaj kraj postane ugodno odmaralište za sve one, koje su Kornati inače privlačili. Tek ova godina, kako saznajemo, mogla bi značiti izvjesnu prekretnicu u daljnjem razvoju turizma na Kornatima. Narodni odbor kotara izradio je elaborat po kojemu bi se sa malim finansijskim sredstvima učinilo Kornate doista značajnim turističkim objektima na ovom području.

Plan, između ostalog, predviđa da se na jednom od većih otoka izgradi moderni restoran, pored većeg broja takozvanih skloništa i nekoliko vikend kućica. Nadaje se predviđa na nekoliko mjesta urediti prostor za ljetovanje, dok će se izdvajati dio sredstava utrošiti za pošumljavanje. Čitavo to područje veoma je pogodno za bavljenje podvodnim i sportskim ribolovom, pa će se u tu svrhu staviti na raspolaganje nekoliko lađa sa potrebnim priborom. Ispitat će se mogućnost dobave pitke vode, jer kako je poznato, neki otoci imaju izvorsku vodu. U planu je također predviđeno da se pitanju saobraćaja pokloni osobita pažnja. Tako bi se za vrijeme turističke sezone uspostavile svakodnevne veze sa Šibenikom, Vodicama, Murterom i Biogradom n/m, koje bi imale izletnički karakter. Jer, dosadašnja iskustva nam pokazuju, da je baš pomanjkanje saobraćajnih sredstava pridonosilo tome, da su Kornati bili nedostupni većem broju radnih ljudi iz primorskog i unutrašnjeg dijela zemlje. Prvotajni radovi, koji će započeti već ovog proljeća, treba da se dovrše do početka sezone. I da otvore put za nastavak radova u slijedećim godinama. Jer, Kornati, s obzirom da posjeduju izvanredne mogućnosti za razvoj turističke privrede, to i zaslužuju. A sredstva, koja će se iz godine u godinu ulagati, dvostruko će se vraćati. (J)



Knin: Tvornica vijaka

Godišnji sastanci organizacija SK

U posljednje vrijeme, na čitavom području kninske općine razvija se veoma ziva politička aktivnost, koja je, pored ostalog, naročito osvijetljena i održavanjem godišnjih konferencija organizacija saveza komunističke omladine vrlo dobro pripremljene i brojno posjećene. Na njima se uglavnom raspravljalo o političkoj aktivnosti članova i doornim rezultatima postignutim na raznašaju kongresnih materijala. Raspravljajući o organizacionim pitanjima, konstatirano je, da su organizacije pokazale plemenitiji novini članova, pretežno iz redova radnika i seljaka, među kojima ima veći broj omladinaca i žena.

Posebna pažnja data je ocjeni rada i sve većeg učesca komunističke omladine, društvenim i privrednim organizacijama, kao i u ostalom životu na području komune. Naročito treba istaknuti, da su sastanci organizacija SK bili prozeti duhom proslave 40-godišnjice osnutka komunističke partije u Jugoslavije.

Bila su članovi novih sekretarijata u koje su usli mladi ljudi i zene.

Također su izabrani delegati za Općinsku konferenciju SK, koja će se održati u Kninu početkom februara, a prisustvovati će joj preko 100 delegata (A.M.)

ZIMSKI PRAZNICI

U svim školama, kako u gradu, tako i u okolici, završen je rad u prvom polugodištu, a 10. januara započeli su zimski praznici, koji će trajati zaključno do 3. februara. Ocjenica su saopćeni rezultati o postignutom uspjenu. Održani su i uobičajeni roditeljski sastanci. Zimski praznici počeli su u pravo vrijeme. Zahvalno je, a ima i snijega. Tako će djeca moći obilno iskoristiti odmor i doživjeti ljepotu zimskih radosti. (AM)

Sastanak predsjedništva Sindikalnog vijeća u Drnišu

PRODUKTIVNOST I STRUČNOST

Zadaci sindikata u vezi s donošenjem novih tarifnih pravilnika i neki problemi u vezi sa stručnim i političkim uzidanjem radnika u Drniškoj općini bile su teme, o kojima se prošle srijede vrlo opširno raspravljalo na sjednici predsjedništva Općinskog sindikalnog vijeća.

Nadležni forumi donijeli su dosad tarifne sporazume za većinu proizvodnih grana, pa predstoji zadatak, da se u kolektivima izrade novi tarifni pravilnici. Kako to treba učiniti najkasnije do kraja ožujka, te sindikalne podružnice očekuje naročito opsežan i odgovoran posao. Njihov je, naime, osnovni zadatak da aktiviziraju cijeli kolektiv u traženju mogućnosti i otkrivanju rezervi, ukoliko, da sa nizom prijedloga i sugestija omogućite realan porast proizvodnje. Istaklo se, da bi novi tarifni pravilnici trebali da budu kalkulativna osnova za prijelaz na plaćanje po jedinici proizvoda.

U nastavku sjednice predsjedništvo je raspravljalo o ekonomskom i stručnom uzidanju radnika, pa je stavilo u zadatak komisiji za ekonomsko obrazovanje, da izvrši analizu dosadašnjeg rada i da se rascjepkan i nesistematičan rad na tom polju po-

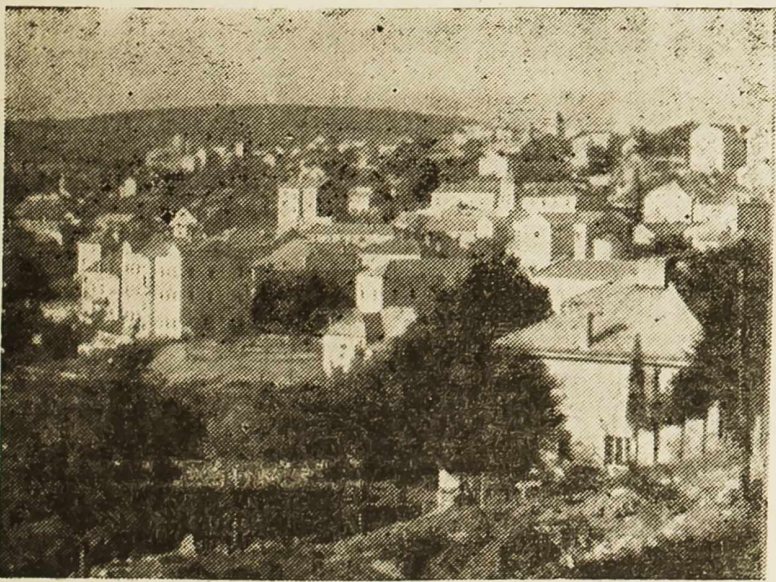
duzećima objedini i evidentira. U tom cilju osnovat će se i radničko sveučilište, čiji je zadatak, da putem predavanja, tečajeva, priredaba, filmova i publikacija stručnog značaja doprinese prosvjećivanju i stručnom uzidanju radnika. (c)

Modernizira se željeznička stanica

U prometnom uredu željezničke stanice u Drnišu postavljen je ovih dana elektrodinamični uređaj, kojim se iz centralnog mjesta postavljaju ulazni i izlazni signali i skretnice. Tim suvremenim uređajem može se tačno kontrolirati kretanje vlakova, pa je isključena svaka mogućnost saobraćajnih nezgoda.

Rukovanje tim postrojenjima je vrlo jednostavno, pa je rad saobraćajno osoblja na stanici olakšan, a broj skretničara gotovo potpuno ukinut.

Drniška željeznička stanica je prva na pruži Zagreb - Split, u kojoj je postavljen taj najmoderniji uređaj, koji je izrađen u našoj tvornici u Subotici. (c)



Drniš

Bez građevne dozvole

U cilju svog turističkog razvoja, Zaton se u posljednje vrijeme uljepšava i uređuje. I sama turistička magistrala će po predviđenim varijantama prolaziti kroz Zaton ili u blizini mjesta. I dok se s jedne strane nastoji uljepšati mjesto, dotle se s druge strane ipak to ne postizava, jer se podižu mnoge zgrade bez nacrti i građevne dozvole. U centru Zatonu mogu se vidjeti lijepe novogradnje, a do njih se podižu neugledne kućice.

Postoji regulacioni plan obale i ceste koja vodi van mjesta i uz ovaj bi trebalo izraditi i regulacioni plani mjesta. Komunalni organi NOO trebali bi u tome pomoći i protiv onih, koji podižu objekte bez građevne dozvole, poduzimati mjere, koje su uobičajene i

na području grada. (ŠN)

POŠUMLJIVANJE ŽAGROVIČA

Šumarija iz Knina završava ovih dana posljednje radove na pošumljavanju krša u Žagroviču. Pošumljavanje je predjel uz željezničku prugu Split - Zagreb. RN

GODIŠNJA KONFERENCIJA SK U ŽAGROVIČU

Ovih dana u Žagroviču je održana godišnja konferencija osnovne organizacije SK. Na konferenciji su sumirani prošlogodišnji uspjesi, udarene smjernice za rad u ovoj godini, te izvršen izbor novog rukovodstva i članova za općinsku konferenciju. (RN)

Gradit će se tri dalekovoda

Prva osnovna organizacija Socijalističkog saveza održala je ovih dana godišnju konferenciju, koja je bila dobro posjećena i veoma sadržajna.

Bilo je dosta govora o raznim pothvatima, koji se poduzimaju ili se uskoro namjeravaju pokrenuti na području općine ili u gradu. O tome je članstvo s velikom pažnjom pratilo izlaganje više diskutatana, pa i samog predsjednika Narodnog odbora, koji je također prisustvovao ovoj konferenciji.

I tako o elektrifikaciji i o tri važna dalekovoda.

Od toga je jedan prema Strmicima. A to nije daleka perspektiva. To će ujedno omogućiti elektrifikaciju svih usputnih sela: preostalog dijela Kninskog Polja, Vrpoja, koje je već učinilo sve potrebne pripreme i izgradilo traostanac, i Golubić će dobiti dovoljno električne energije, pa Strmica, koja dobiva dalekovod zbog predstojeće izgradnje nove ciglane, kapaciteta 10 milijuna komada opeke i crijeva. I zbog mlina, koji će tada raditi na električni pogon. A priključcima na strmički dalekovod zasjat će žarulje u Pjavnu i Radljevcu.

Drugi dalekovod se priprema do Kosova. Tamo je rudnik sadre i projektira se uzanji i nova tvornica, za koju je potrebno dosta energije. A to znači ujedno i elektrifikaciju svih sela na liniji kosovskog dalekovoda. Tada će biti osvijetljeno Potkonje, selo, koje se među prvima pripremila, a također i sva ostala sela kosovske doline. Posebnim ograncima na ovaj dalekovod vezat će se Biskupija i Vrbnić.

Treći dalekovod imat će smjer prema Bukovici u kombinaciji s građevinskim poduzećem »Tempek« u Radučcu. Ovim dalekovodom bit će omogućena elektrifikacija gornjeg Žagroviča, Padane, Radučića i Mokrog Polja.

Tri dalekovoda su baza za elektrifikaciju gotovo čitavog područja općine.

Članstvo ove organizacije bilo je informirano i o predstojećoj melioraciji Kosova polja, jer je u ovu svrhu već odobren investicijski kredit u iznosu od 196 milijuna dinara. Ovim značajnim zahvatom izvršit će se odvodnjavanje

900 hektara i navodnjavanje 730 hektara zemljišta podesnog za uzgoj najrentabilnijih kultura.

Zatim bilo je govora o stvaranju srednje poljoprivredne škole u Kninu, kao i o stanju priprema za podizanje školske zgrade osnovne škole.

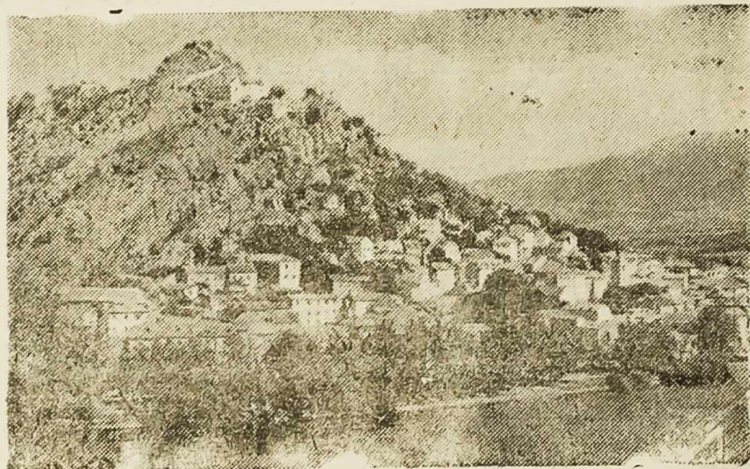
Pored toga članovi Socijalističkog saveza na ovoj skupštini interesirali su se kako napreduju radovi na izgradnji nove pekare i kada će proraditi mljekara u Kninu, budući je njena izgradnja u završnoj fazi.

Naročito su izrazili zadovoljstvo za uspješan razvitak zdrav-

stvene službe u gradu u sklopu Doma narodnog zdravlja, kao i na ostalom dijelu općine gdje postoje sektorske ambulante.

Na skupštini prve organizacije nisu mimođeni ni komunalni problemi: javna rasvjeta i stanje puteva. Ostrica kritike bila je usmjerena na račun nekih ugostiteljskih objekata u kojima se primjećuje nečistoća prostorija i posuda.

Na kraju konferencije izabran je novi odbor, kao i delegati za općinsku konferenciju Socijalističkog saveza. AM



Knin

18 novih stanova

Ovih dana dovršena je i druga stambena zgrada, koju je podigao NO općine. 18 novih stanara dobilo je rješenje i uselilo u lijepu tlokatnu novogradnju. Komisija

stambene zajednice nije imala lak posao, jer je bilo kritičnih refleksanata najmanje tri puta više, nego je bilo stanova. (AM)

Oživio rad Ugostiteljske komore

Ugostiteljska komora kotara Šibenik nije dosad vodila evidenciju o stanju ugostiteljskih objekata na terenu i o kadru, koji radi u ugostiteljskim radnjama. Zbog toga će se prije rješavanja tih problema, Osim toga ispitat će se kvalifikacije radnika, a organizirat će se seminari, tečajevi ili škola, za odgoj kadra.

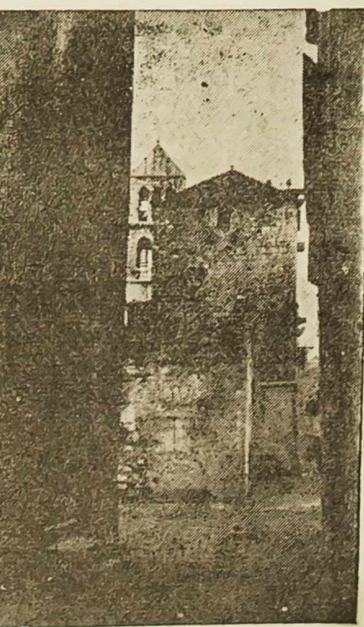
Komora je oslijede nekoliko godina uspjela, ovih dana okupiti sve predstavnike sa područja Kotara na zajednički sastanak na kojem se raspravljalo o izradi novih tarifnih pravilnika. Drugovi sa terena pokazali su veško zanimanje za rad Komore.

Jedan veliki problem za Komoru predstavlja otvaranje restorana za društvenu ishranu. U gradu postoji samo jedan takav restoran, što je sasvim nedovoljno. Ukoliko budu zadovoljavale prilike, Komora će otvoriti još jedan restoran za društvenu ishranu.

I rad same Komore je skućen, jer ima vrlo slabe prostorije. Zbog toga bi trebalo nešto poduzeti, da se Ugostiteljskoj komori kotara nađu nove prostorije.

Na sastanku je izraženo mišljenje, da je za bolji rad Komore potrebna prikladnija prostorija. (AM)

ne, da je za bolji rad Komore potrebna prikladnija prostorija. (AM)



Vodice

PLAN RAZVITKA Poljoprivrede na kotaru

(Nastavak sa 1. strane)

Neke od poljoprivrednih zadruga, istaknuto je u diskusiji, priznaju adaptaciji objekata ne vodeći nimalo računa o onima koji su vezani za preradu i doradu poljoprivrednih proizvoda. Na primjeru predsjednika vodčke općine da perspektivni plan razvitka poljoprivrede nije odredio izgradnju vinarskog podruma u Vodicama, iako kroz to područje pređe preko 200 vagona vina, predsjednik Savjeta za poljoprivredu Zvone Jurišić je odgovorio, da se teži ka izgradnji takvih podruma samo na nekoliko mjesta radi postizanja jedinstvenog tipa vina, a ne da svaki vinarski kraj posjeduje vlastiti podrum. To ne bi ni čemu služilo, a najmanje dobivaće kvalitativnog vina kojim inače šibenski kotar danas ne raspolaže u dovoljnoj mjeri. Ing. Ante Luketa insistirao je na tome da se pristupi otvaranju ličnih rasadnika, kao što je to već učinjeno sa voćarskim rasadnikom u Cistojoj Maloj, koji godišnje proizvodi do 60.000 sadnica. Da se dosad tome nije pristupilo, zapreka nije bila u nedostatku sredstava, već u pomanjkanju planova za realizaciju objekata. Govoreći o nekim problemima mehanizacije, stvaranju matičnih stada i merinizaciji ovaca, predstavnik Ratarsko-sičćarskog poslovnog saveza u Kninu, ing. Srđelić posebno se osvrnuo na stvaranje pašnjaka površina i zavođenja čeda u ispaši stoke, čega je do sada neostajalo i stvaralo velike štete u omljnjem jačanju našeg stočarstva. Sveto Mandić, ravnatelj Veterinarske stanice u Šibeniku zadržao se za jače anajziranje zadruga na stvaranju vlastitih matičnih stada, a predstavnik iz Knina ističe potrebu radikalnih izmjena u kadru poljoprivrednih zadruga, navodeći da konzervativna shvaćanja pojedinih upravitelja predstavljaju kočnicu za daljnje unapređenje poljoprivredne proizvodnje. Potpredsjednik NO kotara Miro Kunač je rekao, da u vezi s izvršenjem ovih planova treba već sada orijentirati poljoprivrednu službu u tom pravcu, prilazeći tome konkretnim mjerama.

Na kraju sastanka zaključeno je, da se u svim općinama održe savjetovanja, a potom izrade elaborati za razvoj svake pojedine grane poljoprivrede, vodeći pri tom računa sa kojim sredstvima će učestvovati zadruga, NO-i općina i kotara. (J)

Razgovor sa Marinom Dragojevićem, predsjednikom Stambene zadruge

GRADSKA KRONIKA

VELIKA INICIJATIVA

Za godinu dana 40 stanova

U periodu teške stambene krize, koja vlada u Šibeniku, mnoga poduzeća i tvornice poduzimaju razne akcije, da bi osigurali što bolji i udobniji život svojim radnicima i službenicima. Tako, na primjer, poduzeće Luka i Skladišta izgradilo je nekoliko zgrada, zatim Tvornica lakih metala «Borts Kydrić», Tvornica elektroda i ferolegura, te mnoge druge tvornice, poduzeća i ustanove.

Radnici i sindikalna podružnica Remontnog zavoda «Velimir Škorpik» pošli su drugim putem. Oni su osnovali prvu stambenu zadrugu u kotaru Šibenik, odnosno drugu u Dalmaciji.

Ovih dana razgovarali smo s Marinom Dragojevićem, predsjednikom Upravnog odbora Stambene zadruge «Velimir Škorpik». On nam je iznio probleme i teškoće zadruge, kao i prednosti koje imaju njeni članovi.

Na pitanje: »Kad ste osnovali zadrugu i kako ste došli na tu ideju?«, drug Dragojević je odgovorio:

— Na tu ideju došli smo u mjesecu studenom prošle godine na jednom sastanku u Zagrebu. Tom prilikom posjetili smo Stambenu zadrugu tvornice «Prvomaj-ska» i još neke druge. Upoznali smo rad tih zadruga i princip zadrugne gradnje. Kad smo takav način gradnje stambenih objekata predložili u našem poduzeću, radnici su bili oduševljeni. Zato nije ni čudo da se velik broj radnika učlanio u zadrugu. Samo mjesec dana kasnije ostvarili smo tu zamisao. Osnovali smo zadrugu i registrirali je. Sve te po-

slove obavili smo u rekordnom vremenu. Moram odmah napomenuti da se naša Stambena zadruga razlikuje od svih postojećih u Jugoslaviji. Ta se razlika očituje u tome, što će sami zadrugari, budući stanari dobrovoljnim radom izgraditi svoje objekte. I ne samo to. Tu postoji još jedna osnovna razlika. Stan ne će nikad biti vlasništvo stanara, zadrugara.

— Kako teknu pripreme za gradnju stanova?

— Zadruga raspolaže sa 40 milijuna dinara. Sa tim sredstvima izgradit će 40 trosobnih stanova. Gradnju tih stanova kreditira Armija, a sve zgrade uči će u Vojno-stambeni fond. Sredstva od 40 milijuna s kojima raspolažemo dovoljna su samo za nabavku materijala. Kod kupnje materijala orijentirat ćemo se uglavnom na same proizvođače drvene grade. Pripreme za gradnju nalaze se u završnoj fazi. Još se samo čeka na odobrenje za zemljište. Predviđamo, da će gradnja početi već početkom idućeg mjeseca, ukoliko ne dođe do nepredviđenih teškoća. Međutim, prema sadašnjem stanju izgleda, da će radovi početi na vrijeme.

Zatim smo se zanimali za broj mjesta i rok gradnje stambenih zgrada.

— Sve objekte — rekao je drug Dragojević, gradit ćemo na Mežurici, iza stambenih zgrada poduzeća Luka i skladišta. U prvoj etapi gradnje sagradit ćemo 20 kuća na sprat. U svakoj od njih nalazit će se po 2 trosobna stana sa svim nužnostima. Svaki stan imat će dvije spavaće sobe, jednu za dnevni boravak, kuhinju, kupatilo i WC prostorije. Korisna površina, koju će zauzimati pojedini stan iznosi 74 četvorna metra. Sve zgrade izgradit će se u blagom luku, jedna od druge, jer to najbolje odgovara prirodnom smjertaju terena. Rok za gradnju svih 20 stambenih objekata predviđen je do početka veljače iduće godine.

Planove i nacrt izradio nam je arh. Saša Draganić.

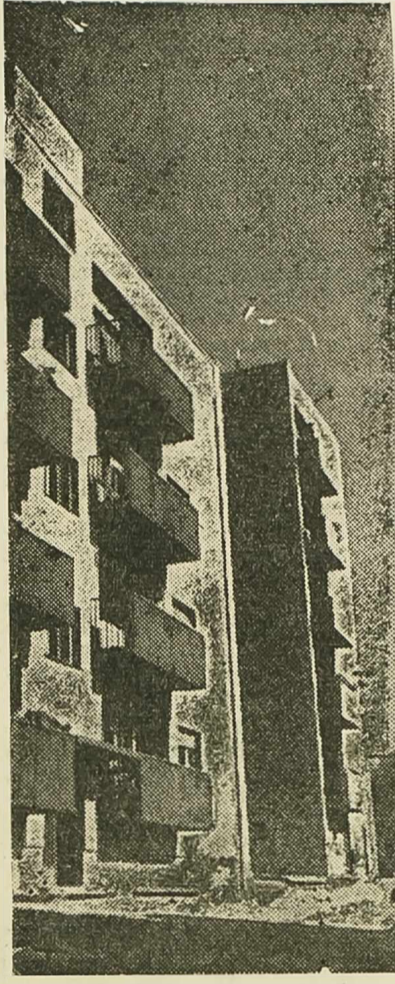
— Standovi takvog tipa koštaju najmanje 3,5 milijuna dinara. Na koji način ćete tu razliku nadoknaditi?

— Drug Dragojević nam je to pitanje detaljno objasnio.

— Zadrugari, budući stanari prihvatili su se tog ogromnog posla sa mnogo elana i samoodrica-

trebna mojoj obitelji. O tome je bio upoznat predsjednik NO-a općine. Dva sata kasnije došla je moja nevjesta da predigne ključeve. Međutim, dobila je negativan odgovor. Kad sam za to doznao, pošao sam do šefa Ložionice i čim sam stupio pred vrata njegova stana, dočekala me njegova žena kojoj sam saopćio svrhu mog dolaska. Ona mi je tom prilikom odgovorila da moj brat ovoga puta ne će useliti u novi stan, jer da ima drugih kojima je on potrebniji. Napominjem, da je u međuvremenu došla njegova žena u Ložionicu, te je saopćila svom suprugu da Jurišić ne treba dati stan, već drugom licu. U tom momentu nalazio se i predsjednik sindikalne podružnice Znanović. Na to njen suprug — šef Ložionice donio je drugu odluku kojom moj brat ni do danas nije dobio stan. Uzgred napominjem da se supruga šefa Ložionice ne nalazi u radnom odnosu. O ovom posljednjem događaju, smatram da nije potreban nikakav komentar. Nak raju ističem da će Ložionica uskoro imati jedan prazan stan. Pitam se da li će se i ovoga puta ponoviti dosadašnja praksa?

M. Jurišić



Šibenik: Stambene zgrade

nja. Oni će svo svoje slobodno vrijeme provoditi na gradilištu. Svaki od njih će dati oko 1500 dobrovoljnih radnih sati. Rad svakog radnika, zanatlije mjerit će se istom mjerom, brojem sati. Bio to limar, stolari, zidar, električar i drugi. Stolari će, na primjer, svojim dobrovoljnim radom uštedjeti oko osam milijuna dinara, električari oko 4,5 milijuna i t. d. Sve fizičke radove na kopanju kanalizacije i vodovoda obavljat će sami zadrugari. Tim radovima uštedjet će se oko 20 posto na svakoj kući.

— Imate li u planu gradnju novih stanova kad završite ove?

— Zanimanje članova našeg kolektiva za gradnju kuća putem Stambene zadruge je ogromno. To se vidi i po broju zadrugara. Dosad se prijavilo 70 ljudi. Svima u ovoj etapi ne možemo u-dovoljiti. Zato ćemo, čim završimo ove kuće pričati gradnji novih. Na taj način riješit ćemo, za nekoliko godina pitanje stambenog prostora u potpunosti. Dakle, za dvije, a najdalje za tri godine svaki zadrugar imat će stan.

I na kraju htio bih istaknuti da smo u ovom našem pothvatu naišli na puno razumijevanje kod svih organa vlasti u Šibeniku.

Akcija, koju je poduzela Sindikalna podružnica Remontnog zavoda «Velimir Škorpik» zaslužuje najveću pohvalu i priznanje. To je veliki znak pažnje prema radnim ljudima i briga za njihov bolji i udobniji život. S druge strane, radnici su preuzeli na sebe ogroman posao, svijesni zadatka pred kojim se nalaze. (MZ)

Stanovnici u statistici

2000. godine Šibenik će imati 50.000 stanovnika • Prošle godine u gradu se rodilo 1.147 djece

U rodilištu Opće bolnice u Šibeniku i u gradu rodilo se prošle godine 1147 djece, ili prosječno 3 novorođenčeta na dan. Međutim, potrebno je odmah napomenuti, da sva ta djeca ne će ući u spisak stalnih stanovnika Šibenika. Najme, veći broj novorođenčadi je sa područja šibenskog kotara. Ima ih iz Knina, Drniša, Štankovca, Kistanja i t.d. Neki od njih su već poslije nekolicina dana upisani u spisak stalnih stanovnika Splita, Zagreba, pa čak i Beograda.

Iz matičnih knjiga rođenih vidi se, da je u prošlog godini rođeno više dječaka nego djevojčica. Ta razlika nije velika. Eto, neka govore brojke. Od 1147 novorođenčadi bilo je 606 dječaka i 541 djevojčica.

Nekoliko sretnih majki dobilo je dvojke. Sve su one sa područja kotara Šibenik. Ilinka Jovanović iz Ridana rodila je dvije kćeri, kao i Štefa Pancirov iz Primoštena. Dva sina dobila je Anka Polinčić iz Sonkovića i Stana Roško iz Meteriza — Bilica.

Ako odbijemo djecu, koja su rođena prošle godine u Šibeniku, a čije je stalno mjesto boravka u nekom drugom mjestu, onda ćemo vidjeti, da je naš grad u 1958. godini dobio 357 novih stanovnika. Dječaci su brojniji. Njih je rođeno 199, a djevojčica 158. Nalazit će u našem gradu mnogo veći nego mortalitet, jer je u prošlog godini umrlo 196 osoba.

Naše će čitaoce vjerojatno zanimati koliki je godišnji prosječni prirast stanovništva.

Prema posljednjem popisu stanovništva, koji je izvršen 1953. godine Šibenik je imao 18.959 stanovnika. Taj broj iz godine u godinu raste. Računa se, da u Šibeniku danas živi oko 23.000 stanovnika. To znači, da je u posljednjih 6 godina broj stanovnika porastao za oko 4.000, ili prosječno za oko 670 godišnje. Osim toga, velik je broj ljudi, koji dolaze sa sela ili iz drugih gradova.

Kad će Šibenik imati 50.000 stanovnika?

Na to pitanje je vrlo teško dati točan odgovor. Ali, ipak pokušat ćemo, barem približno izračunati za koliko će godina naš grad doseći taj broj. Ako bi prosječni godišnji prirast stanovništva bio kao od zadnjeg popisa od danas, onda bi Šibenik u 2000. godini imao 50.000 stanovnika.

To je samo pretpostavka zasnovana na dosadašnjem kretanju stanovništva u gradu. A da li je ta pretpostavka točna, vidjet će se tek za 40 godina. U tom slučaju grad bi u potpunosti izmijenio svoje lice. Bio bi više nego dva puta veći, a i moderniji. On bi tada, vjerojatno zauzimao cijeli prostor do Ražina i sadašnji stanovnici vjerojatno ga ne bi mogli prepoznati. (Z)

MALI OGLASNIK

KUPUJEM BRODSKI MOTOR dizel oko 6 konjskih snaga. Obratiti se I. Lapov, škola Gračac kod Skradina.

PISMO SA KLUPA NA RIVI

Druže uredniče,

— Lipo ti je svako uza špaker. . .
— Lipo je, kad je čovik spremija drva!
— . . . Vako siditi, razgovarati se, mecati u lug kunpire, tribiti jik, pa isti — nastaviti oni prvi s falon.
— Lipo je ko jik ima — pribaci niki.
— Čega?
— Kunpira!
— A bržole, a digarica praseća, bubrig oli bokun slezene — nije li to boje od kunpira, a? — umišaju se drugi.
— Ne samo boje, nego je do praševine brže i lašnje doći negoli do kunpira. . .

Take smo razgovore vodili ovi dana, nemiga na rivi, na našin klupaman, nego uza špaker jednoga od naših šta nas je uveja u svoju kužinu. Zato bi boje bilo da smo ti ovo pismo nazvali, recimo, pismo iz kužine, oli sa špaker, a najljipše bi zvučilo, kako je jedan bija pridložija, pismo sa komina. Ali kako bi ga tako nazva, kad u Šibeniku biće da kamina više i nema.

Nismo mi iznevirili naše klupe. Kad dode vrime, eto nas jopet doli. Čekali smo zimu, ali da će nas vako ugristi i učiniti da iznenada ostavimo klupe same, ko se tomen nada! U jedan isti dan moga si ujutro izaći u šoprabitu i uzeti lunbre-lu u ruku, onako namisto baguline, a do večeri se izminio i kišetine, i krupe, i sniga, i mraza. . . Kakvi šoprabit, kakva lunbrela! Šubaru i lički kožun je tribalo! A ko to nema neka sidi uz špaker s drviman, pa i ne bilo kunpira za u lug. . .

— Niko nema drva za razbacijati! — jedan će nezadovoljan s takin jednostavnin rješenjen.
— A komen je studeno, a ne more vako ka mi, neka uzme teke ulaop.

Kad je pala ta rič, ka da je među nas ko bacija bokun žerave. Svi smo se nikako ka uskomešali. Svaki je tija doč do riči, pa si čuja i da vrag odnija modu, da šta namin taka moda triba, pa jopet, da je to sport ka svaki drugi i ko je dokon neka ga igra, i slično. Ali baš kad je pava ova, da ko je dokon neka ga igra, niki su podigli glas, da se s otin bavu i oni koji nemaju vremena na pritek.

— Sada su praznici, pa neka dica igraju! — usprotivi se jedan.

— Ko je proti toga da dica kupuju ote obruče i oko se be vrtu, ali vrag jin neda mira materan. Ostavu ručak da s dicon teke ka provaju. . .

— Miru mladost! — Čulo se kako jedan upane.
— Neke je miru! — nije se da smesti prvi. — Ali ispane da poslin jedne take »prove« cila famija ruča zagorenu pašta-fažoi. . .

Druže uredniče, drugin ričiman, tili smo reći, da je došla zima i da se moremo grijati na razne načine, niki uza špaker, niki dobrin bokuniman, a niki ove zime i sa ulaopon, pa s otin da svak bira šta je za nj najprikladnije, lipo te pozdravjamo uz stisak ruke

Mi sa klupa na rivi

PROLAZNO ZAHLAĐENJE

U petak, 16. o. m. u Šibeniku je došlo do naglog zahlađenja. Oko 16 sati počeo je padati snijeg. Snježne pahuljice, nošene jakim buram ubrzo su pokrile grad. Debljina snijega iznosila je oko dva centimetra, a u zavjetrinji i više. Bura je, u noći od petka na subotu dostigla najveću brzinu od 110 kilometara na sat. Temperatura se kretala od nule do minus dva stupnja Celzija.

Jaka bura i poledica ometala je normalni saobraćaj na kopnu i moru. Neki autobusi kasnili su dosta vremena, a neki nisu uopće došli saobraćati.

Tržnica i ribarnica

Smanjene količine

U proteklom tjednu tržnica je zbog nevremena bila slabije opskrbljena nego inače. Naročito se osjećao nedostatak poljoprivrednih proizvoda iz okolnih mjesta. U tom periodu i cijene su pojedinih proizvoda nešto porasle. Zelenja ima prilično dosta.

Pojedini poljoprivredni proizvodi mogli su se dobiti po slijedećim cijenama: kupus 54, karfiol 54, salata od 40 - 60, špinat od 50 - 60 dinara kilogram i t.d. Jabuke se prodaju po 50 dinara kilogram. Na tržnicu je došla izvjesna količina limuna. Međutim, cijena im je porasla na 300 dinara. Još uvijek se osjeća pomanjkanje krumpira, naranča kao i još nekih drugih artikala.

Cijena grožđu je 140, suhim šmokvama i maslinama od 80 do 100 suhim šljivama 160 i oljuštenim orasima 500 dinara.

Jaja ima u dovoljnim količinama. Cijena im se kreće od 20 do 25 dinara.

Ribarnica je i nadalje vrlo slaboposkrbljena, što se naročito osjetilo u proteklih sedam dana. Ribe ima vrlo malo, a cijene se kreću u granicama, koje su određene.

Brodovi u luci

Brod »Prenj« iskrcava 6000 tona ugljena iz SSSR-a, »Crna Gora« ukrcava feromangan i magnezij za SAD. Brod »Koranac« ukrcava kukuruz za Maltu. Talijanski brod »Campana« ukrcava cinkov koncentrat za Belgiju, a »Maria Cosulich« drvo za luke Sjeverne Afrike. Grčki brod »Megaloshal« iskrcava 4300 tona željezne rudače iz Indije, a panamski brod »Lugano« iskrcava 3560 tona manganove rudače iz SSSR-a.

U luci se očekuje talijanski brod »San Pedro« sa fosfatom iz Akabe i španjolski brod »Zermatt« koji će krcati 1.200 tona cinkova koncentrata za Francusku.

Književno veče

U prostorijama Društvenog doma održano je, nedavno književno veče srednjoškolske omladine. Učeniči su tom prilikom čitali svoje radove. Odlučeno je, da se osnuje žiri, koji će ocijeniti najbolje radove. Također je zaključeno, da se ovakve večeri održavaju svakog mjeseca (MR)

PREDAVANJE ZA ĐAKE

Nedavno je u prostorijama osnovne organizacije SSRN »Blok X« održano predavanje za učeničke učiteljske škole. Profesor Lazar Aksić je govorio o značenju izučavanja kongresnih materijala.

ŠIBENIK KROZ TJEDAN

NARODNO KAZALIŠTE

Četvrtak, 22. I. — MANDE — gostovanje u Vodicama. Predstava za dake u 14, a za građanstvo u 18,30 sati.

Petak, 23. I. — DRVENI TANJUR — predstava za društvo »SAVREMENA ŽENA« — Početak u 17 sati.

Subota, 24. I. — ČAROBNAJAK KOJI DONOSI KIŠU — gostovanje zadarskog Narodnog kazališta. Predstava za dake u 15,30, a u 19,30 sati — TETOVRANA RUŽA — za građanstvo.

Nedjelja, 25. I. — TETOVRANA RUŽA — predstava za dake. Početak u 10,30 sati. — ČAROBNAJAK KOJI DONOSI KIŠU — predstava za građanstvo. Početak u 19,30 sati.

Gostovanje šibenskog kazališta u Siveriću — KULA BABILONSKA — Početak u 18 sati.

KINEMATOGRAFI

FESLA: premijera američkog cinescop filma u boji — SLOMLJENO KOPLJE — (do 25. I.). Premijera francuskog filma u boji — ČETIRI KORAKA U OBLACIMA — (26. do 28. I.).

SLOBODA: premijera meksičkog filma u boji — DIVLJA STRAST — (do 23. I.). Jugoslavenska kinoteka prikazuje američki film — BEŠTIJA — (24. do 26. I.).

Premijera francuskog filma — MONT-PARNASS 19 — (27. do 29. I.).

DEŽURNE LJEKARNE

Do 24. I. — II. narodna — Ulica Bratstva i jedinstva, Dd 25. do 28. I. — I. narodna — Ulica Božidara Petranovića.

MATIČNI URED

ROĐENI

Dražen, sin Nikole i Đurde Vulinović — Zlatan; Dragan, sin Vladimira i Marije Mujić; Sanja, kći Ivana i Ivanke Radin — Mačukat; Božena, kći Ante i Milice Zorić; Mirjana, kći Mirke i Zdravke Buva; Marija, kći Marijana i Ivanice Marčić; Zdravko, sin Nikole i Ane Balek; Bistra, kći Mirke i Luce Rak; Zlata, kći Mirke i Luce Rak; Igor, sin Borisa i Marijane Ljubanski; Hrvoje, sin Mile i Karmele Živković i Ivica, sin Živke i Marije Šišara.

VJENČANI

Krstin Živojin, knjigovođa — Bilušić Milka, rontgen-tehničarka; Radeka Živojin, radnik — Marasović Mara, radnica i Gold Vladimir, mehaničar — Žonja Irena, crtač.

UMRLI

Klarić Ika rođena Paić, stara 62 godine; Marčić Marija Marjanova, stara 1 dan; Polić Jere pk. Šime, star 63 godine; Ožegović Jovo pk. Nikole, star 69 godina i Kitarović Ive p. Krste, star 74 god.

Šta ćemo graditi u 1959.

Zadnjih dana 1958. u saborskoj zgradi na Radićevu trgu u Zagrebu donesen je — nakon dugih i iscrpnih diskusija — društveni plan NR Hrvatske za 1959. godinu. Plan predviđa društveni brutto proizvod u vrijednosti 1.269,1 milijardi dinara, što će biti za 9 posto više nego u 1958. Tome će nema sumnje, znatno doprinijeti industrija, koja će također povećati proizvodnju za 9 posto. To će se postići prvenstveno boljim korištenjem unutarnjih rezervi, većom produktivnošću, boljom opskrbom energije i sirovinama, ali i rekonstrukcijom postojećih i izgradnjom nekih novih objekata. Listajući dokumentaciju od društveni plan, tražili smo te objekte na kojima ćemo raditi u slijedećoj godini.

Mreža dalekovoda

Sve veća proizvodnja »guta« velike količine električne energije. Stručnjaci tvrde da već banisiramo — kao artist na žici — između potreba i proizvedenih količina. Zato plan predviđa da u 1959. proizvedemo 1.520 kWh, tj. 26 posto više nego lani. Ove ćemo godine nastaviti izgradnjom hidrocentrala Peruća i Split, Toslane Zagreb, te započeti pripreme radova za HE Trebišnica.

Posebna će pažnja u 1959. biti posvećena daljnjoj izgradnji prenosne mreže, naročito u nera-

zviženim krajevima. Započet će se zgradnjom Jadranskog dalekovoda od 220 kV Split — Mračlin (za loppremu energije iz HE Split u sjeverozapadne dijelove zemlje), je 110 kV — vode HE Peruća — Split, za »izvlačenje« električne energije iz ove nove hidrocentrala, koja će proraditi krajem 1959. zgradit će se i dalekovod Mracina — Bjelovar — Virovitica i rafostanica Bjelovar, da se osigura energija za područje Bjelovara i Podravine. TS Buje će osigurati elektriku za sjeverni dio stre, dok će TS Vrbovsko biti spojna točka za elektrifikaciju željezničke pruge Rijeka — Zareb. Dalekovod Međurići — Sl. Brod omogućit će dopremu električne energije u Slavoniju iz zadnjih dijelova zemlje, kad ove je bude bilo dovoljno u Bosni i Hercegovini.

Da bi se pridonijelo razvoju nerazvijenih područja i iskoristi njihova prirodna bogatstva, već je izgrađen perspektivni plan izgradnje 55 kV mreže. Od toga će se u ovoj godini izgraditi dalekovodi Vinodol — Krk, Vinodol — Senj, Međurić — Daruvar, Našice — P. Slatina, Gospić — Gračac, Rimski put — Kraljevica, Zalar — Nin, te trafostanice 35/10 kV u Malinskoj, Crikvenici, Daruvaru, P. Slatini, Gračacu, Nunu, Imotskom, Petrinji i Konjsci.

Nove tvornice i rekonstrukcije

Obojena će metalurgija povećati proizvodnju za 19 posto. Plan predviđa da bi u ovoj godini trebalo rekonstruirati kapacitete tvornice u Lozovcu, radi maksimalne proizvodnje glinice, aluminijske i legura, dovršiti »Tvornicu lakih metala« Ražine i »Tvornicu terolegura i elektroda« u Šibeniku, jer se bez dovršenja ti novoizgrađeni objekti ne mogu pravilno koristiti.

Iako se porast proizvodnje drvne industrije od 4 posto bazira na boljem korištenju postojećih kapaciteta, i tu će biti noviteta. Predviđa se puštanje u proizvodnju novi pogon lameliranih parketa u Durdenovcu, te dovršenje pogona tvornica šper-ploča u Go-

spiću, Vrginmostu i Bjelovaru. Plan predviđa da bi također trebalo izgraditi — zbog dobre sirovinске baze i potrebe razvoja pasivnih krajeva — tvornice iverica u N. Gradiški, Vinkovcima i Gospiću, tvornicu okalploča u Srpskim Moravicama, tvornicu lesonit ploča i industrijskih vrata u Ogulinu, parketa u Karlovcu, Novoselcu i Gospiću i t.d.

Ipak osnovno — „sakrivené“ rezerve

Industrija kože i obuće dat će za 4 posto više proizvoda. Plan predviđa rekonstrukciju Tvornice dječje obuće u Zagrebu, industrije kože »Ivo Majunović« u Karlovcu, tvornice kožne galanterije »Sljeme« u Zagrebu, te nastavak prekinutih rekonstrukcija, naročito kod zagrebačke »Almele« i Tvornice kože u Osijeku. U industriji gume rekonstrukcijom »Borova« i zagrebačkog »Risa« smanjit će se deficit u gumenim proizvodima.

U prehrambenoj se industriji najveći porast predviđa u proizvodnji šećera. Rekonstrukcija će se provesti u nekoliko šećerana, tako da bi ona u Županji — na primjer — trebala udvostručiti proizvodnju. Pored toga, plan ističe kao nužnost izgradnje bar jedne nove tvornice šećera u Podravini.

Naravno, to nije sve. Planira se rekonstrukcija, obnova i modernizacija niza drugih industrijskih poduzeća, pogotovo onih, koji proizvode za široku potrošnju. Ipak, izvršenje će plana najvećim dijelom zavisiti o tome kako ćemo iskoristiti one »sakrivené« rezerve, koje postoje u našim — već zgrađenim — kapacitetima. A njih nema malo. . .

K, Dž,

Umjesto kozerije

Nešto nalik na ljudsku slabost

Ovo je kronika o malim događajima, koji eto, u protekloj godini iz ovog ili onog razloga nisu uspjeli da dospiju do novinske stranice. Koliko ih tek ima! Izabrali smo samo neke, naizgled sitnice, ali koje, ruku na srce, zaslužuju da budu javno oglašene. To je zapravo, nešto nalik na ljudsku slabost.

U »MASNOJ« JE TO BILO

Ljudi vele, da šarmantne gospe Parižanke stvaraju modu Italija je kopira, a onda je mi objeručke prihvaćamo. Najprije u Zagreb . . . pa kud koja u . . . Šibenik. Bit će stoga toliko iskren, da kažem, da u vrijeme kad se dogodila ova zbilja, našim ulicama još nisu ozbiljnije »Operirale« glad — sandale s visokom petom. Tek je poneka »konjorepa glavicica« zamisljala kako bi to »pariško čudo« pristajalo njenim nogama, jedna je ženica navijestila mužiću pravi pravcati rat, radi nekih 5 hiljadarki, neka je »dušica« obećala tatici da će se ipak izvuci na maturi.

Čini mi se da je to bilo jedne lpanjske subote. Izjutra, tek što je rosa ustupila mjesto sunčanim zrakama. Vreva se osjećala gradskim ulicama. Neke je domaćice pomislivo koracala »masnom«, želeći valjda na trznicu izbiti.

— Joj, majko mo. . . ! ?
Sruši se ženska prilika preda mnom. Na još mokri pločnik, bio sam učtiv. Pružih ruke. U-

malo što nije zaplakala. A bila je lijepa, mlada.
Žena nije imala glad — sandale s tankom petom.
A, »masna« ulica je i dalje opasna po život građana.

AUTOMATI U ERI AUTOMATIZACIJE

Zapravo je sasvim čudnovato, koliko u ovoj eri automatizacije, malo marimo za automobile!

I ovaj naš grad dalmatinski, hoće da se modernizira (pardon! automatizira). Sve se nekako vrti oko toga, da samo pritisneš »botun« i košulja bijela ko' dan ljetni. Stvaraju se planovi, razliježu se, diskutiraju, beskonačne, O čemu? Servisi u darili ljudima u glavu! Pametno je to.

Nego poslušajte jednu pričicu na temu »servis«, koja se vodila između mene i mog prijatelja, negdje u jesen protekle godine:

On: Znaš li da je u grad stigla mašina za pranje rublja?

Ja: Glupost! Ti imaš, čini mi se »kasno paljenje«!

On: Dovraga, na što ti to misliš? Što zboriš?

Ja: Pa, ne znaš da u skladištu Crvenog križa već 3 (slovima tri op. autora) godine leži mašina za pranje košulja, čarapa i drugih potrepština narodnih, o kojoj si ti sada saznao, tek onako na pola uha.

On: O čemu mi ono raspravljamo na sastancima?

Ja: O SERVISIMA, mili brate!

Zapravo je sasvim čudnovato, koliko u ovoj eri automatizacije, malo marimo za automobile!

JEDNA JE GRADANKA ŠTE-DJELA . . .

Jedna je gradanka zaželjela imati novi kaput. Dakako, lijep i kvalitetan, a to znači 25 hiljada štednja za otpočela negdje tamo u proljeće. Tisuću po tisuću i skucala gradanka potrebne pare.

Neki je gradski krojač pristao da za 6500 dinara sašije nepoznatom klijentu kaput.

Došla gradanka jedan put na probu, pa drugi . . . treći je već pomljivo spakovala u službeni novinski papir novosašiveni kaput.

Gradanka je hitro koracala kući i još hitrije pozirala ogledalu (kako to samo žene znaju).

Gradanka umalo što nije zaplakala. Kaput je bio pretijesan.

Daljnji tok drama odigrao se u krojačevoj radnji. On je zapravo odbio da popravi kaput.

Vlasnik pretijesnog kaputa pokušao je na sudska vrata.

I krojač je, ne znam što je dalje bilo, odbio preinačiti kaput.

A, gradanka je toliko mjeseci štedjela tisuću po tisuću. . .

Milan Mudronja

SPORT

Varšavska „Legija“ na pripremama u Šibeniku

Nogometni klub »Legija« iz Varšave, sedmostruka prvak Poljske stiće će krajem ovog mjeseca u Šibenik, gdje će se 20 dana pripremati za nastupe u proljetnom dijelu prvenstva. Za to vrijeme »Legija« će odigrati nekoliko prijateljskih nogometnih susreta. Kako saznajemo u prvom susretu, koji će se održati 12. veljače, sastat će se sa »Šibenikom«, a zatim sa splitskim »Hajdukom«, »Rijekom« i eventualno sa zagrebačkim »Dinamom« i »Partizanom« iz Beograda, koji je organizirao dolazak ovog renomiranog poljskog kluba u našu zemlju. Naši gosti obavljat će treninge na stadionu »Rade Končar«. Neki od spomenutih susreta odigrat će se pred šibenskom publikom.

TIHA GIBANJA U DOŠKU

Doznajemo, da su ovih dana od uprave DOŠK-a zatražili istupnicu dva perspektivna igrača: vratar Zvonimir Čurković i pomagač Stipe Kravar i izrazili želju, da ubuduće nastupaju za susjedni NK »Rudar« iz Siverića. To su prvi znaci unutrašnjeg gibanja u DOŠK-u uoči proljetnog dijela natjecanja. (c)

VIKARIO VODI NA PRVENSTVU OPATIJE

Naš sugrađanin Krsto Vikario, koji već duže vrijeme boravi u Opatiji, učestvuje na šahovskom prvenstvu Opatije. On je dosad nekoliko puta osvojio naslov prvaka.

Poslije desetog kola Vikario se nalazi na prvom mjestu sa 7 i po poena i dvije prekinute partije. Vikario na ovom prvenstvu nije izgubio ni jednu partiju, a samo jednu je remizirao.

JEDRILIČARSKI TEČAJ

Trojica daka Učiteljske škole otputovali su, ovih dana na desetodnevni jedriličarski tečaj, koji se održava u Pionirskom gradu. Nakon povratka, oni će raditi u Jedriličarskom društvu Učiteljske škole, odnosno Jedriličarskom društvu Šibenik. (MR)

OSNOVANA ŠAHOVSKA SEKCIJA

Osim dramske, folklorne, literarne, fiske turne i ostalih sekcija, nedavno je na Učiteljskoj školi osnovana i šahovska sekcija, koja broji 22 člana, od toga su tri omladinke. Sekcija je već organizirala turnir. (MR)

Križaljka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
34	35	36	37	38	39					

VODORAVNO: 1. ime i prezime suvr. hrvatskog pjesnika (»Posljednji kupač«), 12. lična zamjenica, 13. bašta (umani), 14. azdaja, 15. ponos, 17. potočna životinja, 18. riječ na koncu pravoslavne molitve, 19. drugi otok trave, 21. balvan, 22. stanovnik najvećeg poluotoka na svijetu, 24. mjesto na području kotara Rijeka, 25. kemijski simbol za alumini, 26. suvremeni bugarski romanopisac (»Prve brazde«, »Druge«), 28. inicijali prezimena i imena srpskog književnika (»Krov nad prozorom«), 30. soj, vrsta, 32. mjesto na otoku Rabu, 33. ružičast, crvenkast (turs.), 34. pri-

tok rijeke Lee u jugozapadnoj Irskoj, 36. krvoločna životinja, 37. testera, 38. nepobitna činjenica, 39. aminopropionska kiselina.

OKOMITO: 1. izumrla ptica s Mauritiusa iz roda golubova, 2. ime i prezime suvr. američke novelistkinje, 3. suvremeni bosanski slikar imenom Franjo (»Djevojka«, »More«), 4. inicijali jugoslav. filmskog redatelja (»Cipelice na asfaltu«), 5. gradić u Sjever. Dakoti, 6. planina u Srbiji (1560 m), 7. cika, 8. inicijali suvr. crnogorskog književnika, 9. mračan, 10. ime i prezime talij. filmske glumice (»U devet sati kemija«), 11. poznati roman E. Zole, 16. mužar, stupa, 18. proždrljiv, 20. utok, priziv, 21. kemijski element znak Cl, 23. grad u Italiji između Bologne i Faenze, 24. korisna domaća životinja, 25. spisi, 27. poznato ljubljansko laštilo za pod, 29. vrh i gorski prijevoj na Velebitu, 31. ruska pokazna zamjenica, 33. pritoka Drine, 35. kemijski simbol za nikal, 37. kemijski simbol za protaktinij.

Rješenje križaljke iz prošlog broja — VODORAVNO: 1. krstaš, 6. bojkot, 11. rat, 12. Bakar, 14. ostr, 15. Isak, 16. nar, 17. osti, 18. N(ikolajević) T(olstoj) L(av), 19. sapun, 21. mrak, 22. Ante Cetinec, 25. avion, t, 26. kotva, 28. mi, 29. Paradiž, 32. sr, 33. ata, 35. tanac, 36. Uki, 37. Lipnik, 38. radnik.

Inicijali okomito: 4. A(dam) B(ojanić), 34. A(leksandar) P(uškin).

Za naše poljoprivrednike

Kiseline u vinu

Hlapive kiseline nalaze se kao prirodni sastojak u svakome vinu i to u količini od 0,2 do 0,6 promila. Ukoliko je sadržaj hlapivih kiselina u vinu veći od navedenoga, znači da se prerada grožđa nije pravilno izvršila, to jest, vino nije kvalitetno. U hlapive kiseline ubrajamo one koje se prilikom kuhanja vina na vatri isparavaju. To su octena, mra-vlja i maslačna kiselina. U pokvarenim vinima najviše je octene kiseline. Količinu hlapivih kiselina u vinu ispitujemo specijalnim aparatom, a izražavamo ih u promilima. Ako neko vino ima hlapivih kiselina 0,5 promila, to znači da je potpuno zdravo i da je prerada grožđa vršena dobro. Ukoliko neko vino ima 1,0 promila hlapivih kiselina znači da nije potpuno zdravo. Ukoliko vino ima 1,30 promila hlapivih kiselina, ili čak više, znači da je pokvareno i da nije za piće. Hlapive kiseline u vinu imaju oštar neugodan miris i okus te se lako osjete prilikom konzumiranja vina.

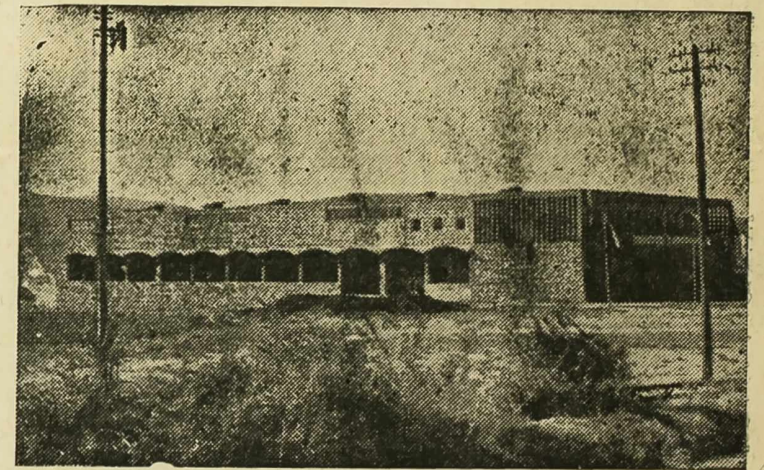
Svjetsko tržište, a i naše domaće, traži vina sa niskim hlapivim kiselinama. Vina iz okolice Šibenika imaju često visoku hlapive kiseline, pa se takova vina teško plasiraju, a i cijena im je niska. Naši vinogradari rijetko stavljaju bisulfit odmah u mast, pa im

GODIŠNJI SASTANCI KOMUNISTA

U svih 68 organizacija Saveza komunista Drniške općine održani su prošlog tjedna godišnji sastanci, na kojima su izabrani sekretarijati osnovnih organizacija i 126 delegata za pretkongresnu Općinsku konferenciju SK.

Na sastancima su komunisti u duhu Programa SK zmirali dosadašnje rezultate i rada i odredili buduće zadatke. Analizirana je i aktivnost članova SK u radu društveno političkih organizacija, pa je konstatirano vidno zaganjanje komunista u tim organizacijama. U referatu i diskusiji zapazeno je mjesto zauzimala prošloga 40-godišnjice KPJ i SKOJ-a, a s tim u vezi i zadaci organizacija SK. Provođenje zaključaka VII. kongresa SKJ, koji se odnose na specifične uslove pojedinih osnovnih organizacija, ostao je i nadalje glavni sadržaj rada svih komunista Drniške općine. (c)

Oglašujte u „ŠIBENSKOM LISTU“



Vinarski podrum u Drnišu

vina imaju visoku hlapive kiseline u nepunu bačvi. Ako se to ne, Mnogi bisulfit dodaju vinu, ipak mora učiniti, onda se prazni prostor u bačvi mora sumporati redu, međutim, onda je već kasno. Sumporni dioksid koji se nalazi u bisulfitu, ubija uzročnike bolesti, tj. octene bakterije i sprečava daljnje kvarenje vina, ali ne uklanja hlapive kiseline koje su se već razvile u vinu.

O vinu, dakle, treba voditi dosta brige i ne smije se prepustiti slučaju da li ćemo imati dobro ili loše vino. Nauka je u tome pravcu dosta napredovala, mnogo je i knjiga o tome napisano, pa nema teškoća da se naši proizvođači upoznaju s dostignućima nauke na području vinarstva i vinogradarstva.

Pretvaranje alkohola u octenu kiselinu vrše octene bakterije koje je za svoj razvitak trebaju zrak. One se razvijaju kad bačve nisu sasvim pune ili kad vino ima malo alkohola. Ukoliko vino ne prelazi 14 maligana, ne smije se dr-

Ing. Josip Čelar

NARODNI ODBOR OPĆINE KISTANJE

Komisija za službeničke poslove

raspisuje NATJEČAJ

ZA 1 SLUŽBENIKA U UPRAVI PRIHODA.

UVJETI: srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 3 godine stručne prakse, odnosno nepotpuna srednja stručna sprema, položeni stručni ispit i najmanje 5 godina stručne prakse. Prvenstvo imaju kandidati, koji poznaju kopirno knjigovodstvo.

Osnovna plaća po Zakonu o javnim službenicima, a položajna prema odluci Narodnog odbora općine Kistanje.

Molbe sa dokumentima po čl. 31. ZOJS i podacima o dosadašnjem službovanju dostaviti ovoj komisiji najkasnije do 5. II. 1959. godine.